

SIVARI & TOTTAALI

RAUHAN- Eduskunta päätti sivarilaista

RUOKAA - EI ASEI-
TA

EDUSKUNTA PÄÄTTI SIVARILAISTA

Sivari & Totaali -lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406 - 19 vuosikerta

Tilaukset: 80 mk/vuosi,
tili 800017 - 750541

Liiton jäsenille lehti on ilmainen.

TOIMITUS

Johanna Koskinen, päätoimittaja
Kaj Raninen, Jyrki Lappalainen

materiaalia tähän lehteen on toimitellut: Kaj Raninen, Jarkko Saipio, Jyrki Lappalainen, Laura Lodenius, Otso Kivekäs, Simo Hellsten, Tommi Taipale, Malla Kantola, Seija Uitto, Katri Silvonon, Juha Keltti, Jiri Sironen, Mikko Metsämäki, Hanna Järvinen sekä muutama tuntemattomaksi jäänyt henkilö...

taitto & ulkoasu:
Jyrki Lappalainen

painopaikka:
Pyhäjokiseudun kirjapaino SLP oy, Oulainen 1999

Kaikki lehdentekoon kiinnostusta tuntevat voivat lähettää materiaalia jul-kaisuamme. Seuraava lehti ilmestymämaaliskuussa..

Toimitustyön kannalta olisi kätevintä, jos juttusi saapuisivat meille levykkeellä, mutta otamme toki myöskin vastaan käsin kirjoitettuja hengentuotoksia. Kuvittajille ohjenuorana olkoot se, että piirroksot on parasta taiteilla mustalla tussilla valkoiselle paperille, jotta painojälki olisi mahdollisimman hyvä.

Me toimituksessa katsomme oi-keudeksemme päättää julkaistavista jutuista ja tarvittaessa lyhentää niitä sekä korjata kielioppi- ym. vihreitä.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Sivari & Totaali on kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen

www.kultti.net

Eduskunta äänesti siviilipal-veluksen pituudesta pitkän ja rönsyilevän keskustelun jälkeen 11.12. Hallituksen esityksen mukainen palvelusajan jättäminen nykyiselleen voitti edustaja Tuula Haataisen (sd) ehdotuksen sen lyhentämisestä kahteentoista kuukauteen äänin 103-77. Hetkeä aikaisemmin käydyssä väliäänestyksessä Haataisen ehdotus taas voitti Tuija Braxin (vihr) ehdotuksen 11 kuukauden palvelusajasta 100-34. Muutamaa päivää aikaisemmin eduskunnan työasiainvaliokunta oli äänin 9-8 päättänyt esittää palvelusajan pitämistä ennallaan.

Vuoden 1999 alussa voimaan astuva laki siviilipalveluslain muuttamisesta on siis täysin hallituksen esityksen mukainen, eikä sisällä mitään todellisia parannuksia. Lopputulosta ei voine pitää kovin yllättävänä. Ilahduttavinta äänestystuloksissa oli demarien eduskuntaryhmän selkeän enemmistön asettuminen palve-

lusajan lyhentämisen kannalle (äänin 45-13). Vasemmistoliiton ja vihreiden myönteinen suhtautuminenhan oli tullut selväksi jo aikaisemmin.

Melkoisena shokkina sen sijaan tuli Outi Siimeksen harkinta-aikaponnen hyväksyminen täysistunossa 15.12 äänin 94-93. Ponnen mukaan siviilipalve-lukseen kesken varusmiespalve-lukseen hakeutuville tulisi pakollinen harkinta-aika, jonka aikana he suorittaisivat tavallista varusmies-palvelusta, ja hakemus astuisi voimaan vasta sen jälkeen. Ponnen hylkäämistä esitti Ulla Anttila (vihr).

Kyseessä ei ollut siis lakialoite, vaan toivomusaloite. Harkinta-aika ei ole suoraan tulossa lakiin, vaan ponneen hyväksyessään eduskunta "edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin siviilipalveluslain uudistamiseksi siten, että palveluksen

aloittaneen asevelvollisen siviilipalvelushakemus voidaan hyväksyä vasta riittävän pitkän harkinta-ajan jälkeen". Käytännössä läheskään kaikki eduskunnassa hyväksytyt toivomusaloitteet eivät lopulta vaikuta lainsäädäntöön. Aihetta on käsitelty tarkemmin toisaalla lehdessä.

Sivari lakiin ei siis saatu nyt parannuksia. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että marraskuinen työnteisuus ja muu toiminta paremman lain puolesta olisi mennyt hukkaan. Asiasta on joka tapauksessa käyty syksyn aikana vilkas keskustelu, jota tuskin olisi syntynyt jos mitään ei olisi tehty. Vaikka tämä taistelu hävittiinkin, kamppailu aseistakieltäytyjien oikeuksien puolesta jatkuu.

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismiin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia, esim. ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaoloaan ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin,

vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi, että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaali-kieltäytymistä.

TYÖASIAINVALIO- KUNNAN MIETINTÖ

Sivarilain kohtalo viitoitettiin pitkälle työasiainvaliokunnassa, joka antoi mietintönsä 9.12. Valiokunta ehdotti sekä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muut-tamattomana että Outi Siimeksen harkinta-aikaponnen hyväksymistä - ja molemmathan menivät läpi täysis-tunnossa.

Esitys ja ponsi hyväksyttiin valiokunnassa äänestyksen jälkeen 9-8. Niiden takana olivat kok, kesk ja rkp, niitä vastaan taas demarit, vas ja Virtanen. Kaikki kahdeksan vastaan äänestänyttä (Haatainen, Lah-tela, Lindroos, Peltomo, Rinne sdp; Huotari, Huutola vas; Virtanen) allekirjoittivat myös vastalauseen, jossa esitettiin 365 vrk:n siviilipalvelusaikaa. Siimes puolestaan ehdotti omassa vastalauseessaan aloit-teensa mukaista 450 vrk:n palvelusaikaa.

Mietinnössä on silti hyvääkin, sillä valiokunta kiin-nittää huomiota kolmeen siviilipalvelusjärjestelmän merkittävään epäkohtaan, eli asunto-oloihin, palveluspaikkatilanteeseen ja rangaistusjärjes-telmään:

-Valiokunta pitää tärkeänä, että työministeriö sel-vittää "yhteistyötahojen kanssa" nykyisen tilanteen ja korjaa asumisolojen epäkohdat "asumiskorvaus-järjestelmää kehittämällä". Käytännössä tämä saattaisi tarkoittaa asumiskustannusten siirtämistä pois palveluspaikoilta, kuten AKL on jo pitkään vaatinut.

Palveluspaikkojen laiminlyönteihin majoituksen järjestämisessä oli kirjallisissa kysymyksessään kiinnittänyt huomiota jo lokakuussa kansanedus-taja Esko-Juhani Tennilä (vas-ryhmä). Vastauk-sessaan (17.11) työministeri Jaakonsaari toteaa olevan "tarkoituksena, että työministeriö yhdessä eri intressitahoja edustavien viranomaisten kanssa pyrkii selvittämään vaihtoehtoja asumiskustannus-ten korvausjärjestelmän kehittämiseksi. Yhtenä lähestymistapana ongelmaan mainitaan "kustan-nusvastuun uudelleenjakaminen".

-Valiokunta toteaa, että "lainsäädäntöä on viipy-mättä uudistettava siten, että siviilipalveluspaikois-ta on mahdollista päättää nykyistä joustavammin", missä yhteydessä mainitaan mahdollisuuksina palveluspaikkatilanteen parantamiseksi yksityisoikeudellisten palvelus-paikkojen hyväksymisen helpottuminen ja ulkomaanpalvelus kehitysyh-teistyötehtävissä.

-Valiokunta toteaa, että "siviilipalvelusvel-vollisuuden rikkomista ja totaalkieltäytymistä koskevia rangaistussäännöksiä ja seuraamusjärjestelmää on arvioitava uudelleen" sillä "eräissä tapauksissa nykyiset rangaistukset eivät ole oikeassa suhteessa teon haitallisuuteen ja moitittavuuteen nähden".

Tämä viitanee tapauksiin, joissa totaali-kieltäy-tyjien rankaisemiseen ajatuksellisesti tarkoitettu siviilipalveluslain 26§:n perusteella on pitkään ehdottomiin vankeusrangaistuksiin tuomittu hen-kilöitä, jotka eivät ole kieltäytyneet siviilipalveluk-sesta vakaumuksellisista syistä, vaan laiminlyöneet palvelusvelvollisuuttaan esim. erilaisten henkilö-kohtaisten ongelmien johdosta. Valiokunnan mie-lestä on myös tutkittava yhdyskuntapalveluksen soveltuvuutta totaalkieltäytyjien rankaisemiseen, nykyäänhän se on nimenomaisesti kiel-letty.

MITÄ SIVARILAISIA MUUTTUI?

Ainoa palveluksessa olevia sivareita koskeva muutos on henkilökohtaisten lomien lisääntyminen. 1.1.1999 niitä tulee lisää kolme kolmella, nyt niitä on siis 20. Muutos koskee kaikkia palveluksessa parhaillaan olevia sekä niitä, joiden palvelus on väliaikaisesti keskeytynenä.

Sivareiden päivärahojen muutos on tullut voimaan tästä lainmuutoksesta riippumatta, nehän on sidottu varusmiesten päivärahoihin aikaisemminkin voimassa olleissa pykälissä. Päivärahaa maksetaan vuoden alusta seuraavasti: 1-180 vrk 19 mk, 181-270 vrk 34 mk, 271-395 vrk 49 mk.

Lisäksi estettiin hakeutuminen siviilipalveluk-sesta takaisin armeijan kirjoihin sen vuoden päättymisen jälkeen, jona henkilö on täyttänyt 28 vuotta. Tätä nuoremmatkin voivat tehdä sen enää vain kerran. Kuten aikaisemminkin, tällaista mahdollisuutta ei ole lainkaan henkilöillä, jotka ovat jo aloittaneet sivarin suoritta-misen. Lisäksi muutoksenhakusäännöksiin tuli pieniä, täysin teknisiä muutoksia.

Täydennyspalvelusta koskevista pykälistä lie-vennettiin aikarajaa, jonka mukaan täydennys-palvelukseen kertausharjoituskutsun saatuaan hakeneet on määrättävä palvelukseen 18 kk:n kuluessa hakemuksen hyväksymisestä - uuden lain mukaan on vain "ensisijaisesti määrättä-vä" 18 kk:n kuluessa, mutta voidaan määrätä myöhemminkin.

2.	- Eduskunta päätti sivarilaista	10.	- Elämää Cipinangin vankilassa
3.	- Työasiainvaliokunnan mietintö	11.	- Pinochet oikeuden eteen
	- Mitä sivarilaissa muuttui?	12.	- AK-seminaari Novgorodissa
4.	- Sivarit ja saatana	13.	- Ruokaa - Ei aseita
	- Äänestystulokset eduskunnassa	14.	- Hajamietteitä Irakin sodasta
5.	- AKL:n kannanotto Siimeksen toivo-musaloitteeseen	15.	- School of the Americas
	- Kurinpitäjät järjestykseen		- Jabiluka Ploughshares
	- Kansanedustajan suusta...	16.	- Kävellän ydinaseettomaan maailmaan
6.	- Rauhanmiehiä tuomiolla	17.	- Sadiksen rauhanpalkinto Aurantakojilla
7.	- Kolme päivää vanki #50550:n päivä-kirjasta	18.	- Kambodzha
8.	- Rauhanvangit 1.12.1998	20.	- Lukijan kynästä
		21.	- "Lataa ja varmista"

SIVARIT JA SAATANANA

Kaj Raninen

Ilta-Sanomien julkaisi tiistaina 15.12 isohkon jutun otsikolla "Sivarit palvoivat saatanaa". Jutussa lainataan sivarikeskuksen johtaja Eero Soinion esituskinnassa antamaa lausuntoa, jonka mukaan marraskuussa ehdottomaan vankeuteen tuomittu, muutamana aamuna palveluksesta myöhästynyt savonlinnalainen sivari olisi kuulunut saatananpalvojaryhmään. Todisteeksi tästä mainitaan valokuva, josta näkyy alkoholin nauttimista julkisella paikalla sekä ylösläisissä käännetty risti.

Sivari perusteli käskynjaoista myöhästymisiä aamuunisuudellaan. Toimittaja Pirkka Siltari letkauttaa jutussaan, että "jutun asiakirjoista ei ilmene, liittyykö uneliaisuus hänen väitettyihin harrastuksiinsa. Saatananpalvontamenoja harrastetaan öisin." Jutun asiakirjoista ei tosiaankaan ilmene mitään saatananpalvontaan viittaavaa. Sen sijaan asiaan kunnolla perehdyttäessä ilmeni mm. se, että ennen viimeistä myöhästymistään sivari oli ollut päivän sairaslomalla selkikipujen takia ja joutunut edellisenä iltana ja yönä nauttimaan särkylääkkeitä kipujen lievittämiseksi.

Keskiohuen juomisen huoltoasemalla tai metallimusiikin ystävien keskuudessa varsin yleisen rekvisiitan kantamisen ei varmaankaan pitäisi riittää todisteeksi saatanan palvonnasta. Asian vakavin puoli on kuitenkin siinä, että sivarin leimaaminen noin kielteisiä mielikuvia synnyttävän aatteen kannattajaksi on saattanut vaikuttaa hänet tuominneet Savonlinnan käräjäoikeuden käsityksiin hänen tapuksestaan. Ja nyt samanaista leimaamista - vaikkakin toki nimetöntä - on tapahtunut myös laajalevikkisen sanomalehden palstoilla.

Paitsi perusteeton, saatananpalvonta-väite on esituskintapöytäkirjassa myös täysin asiaankuulumaton: tarkoitus oli ilmeisesti selvittää sivarin luvattomia poissaoloja, ei hänen maailmankatsomustaan. Aseistakieltäytyjäliitto ja savonlinnalaisivari päättävät jatkotoimista lähiaikoina. Sivarin saamasta ehdottomasta vankeustuomiosta on valitettu hovioikeuteen.

Ilta-Sanomien kunnostautui samoissa merkeissä myös 10.12 esittelemällä Outi Siimeksen sivariasoiden tiimoilta saamaa "inhopostia". Siimes valittaa

SIVARIT PALVOIVAT SAATANAA

saaneensa sivareilta "henkilöön käyviä törkeyksiä" sisältäviä sähköpostiviestejä. Esimerkkeinä tällaisista törkeyksistä mainitaan mm. viestit "mitä te tiedätte sivarien vakuumuksista ja tarkoitusperistä?" ja "mielipiteenne osoittavat suurta välinpitämättömyyttä lähimmäistenne kärsimyksiä kohtaan".

Vaikka muutamat lehdessä julkaistut viestit ilmaisevat ehkä turhan henkilökohtaistakin tuotumusta, ainakin allekirjoittaneen on mahdoton pitää niitä asiattomampana kuin vaikkapa Ilta-Sanomien tapaa otsikoida aihetta käsittelevä juttu etusivullaan ("sivarit ahdistelevat naiskansanedustajaa"). Tai viestejä, joita "siviilipalveluksen puolustajat" usein saavat toisenlaisten mielipiteiden kannattajilta...

ÄÄNETYSTULOKSET EDUSKUNNASSA

1) 12 kk (Haatainen) v. 11 kk (Brax)					2) 13 kk (työasiainvaliokunta) v. 12 kk (Haatainen)					3) Siimeksen harkinta-aikaponsi				
	J	E	T	P		J	E	T	P		J	E	T	P
sd	49	6	4	3	sd	13	45	0	4	sd	3	57	1	1
kesk	12	0	29	4	kesk	41	0	0	4	kesk	42	1	0	2
kok	23	3	8	4	kok	33	1	0	4	kok	33	0	0	5
vas	6	9	0	4	vas	0	15	0	4	vas	0	19	0	0
r	3	2	5	2	r	8	2	0	2	r	8	2	0	2
vihr	0	9	0	0	vihr	0	9	0	0	vihr	0	8	0	1
skl	5	0	0	1	skl	5	0	0	1	skl	5	1	0	0
nuors	1	1	0	0	nuors	2	0	0	0	nuors	2	0	0	0
va-r	0	3	0	0	va-r	0	3	0	0	va-r	0	3	0	0
ps	1	0	0	0	ps	1	0	0	0	ps	1	0	0	0
evir	0	0	0	1	evir	0	1	0	0	evir	0	1	0	0
rem	0	1	0	0	rem	0	1	0	0	rem	0	1	0	0
ytteensä	100	34	46	19	ytteensä	103	77	0	19	ytteensä	94	93	1	11

J = Haataisen ehdotuksen puolesta,
E = Braxin ehdotuksen puolesta,
T = tyhjiä, P = poissa

J = työasiainvaliokunnan mietinnön puolesta,
E = Haataisen ehdotuksen puolesta,
T = tyhjiä, P = poissa

J = pöytäkirjan hyväksymisen puolesta,
E = pöytäkirjan hylkäämisen puolesta,
T = tyhjiä, P = poissa

Siviilipalvelusajan lyhentämisen puolesta
(mietintö vs. Haataisen ehdotus)
äänestivät seuraavat kansanedustajat:

socialidemokraatit: Arja Alho, Arto Bryggare, Tarja Filatov, Jukka Gustafsson, Tuula Haatainen, Klaus Hellberg, Raimo Holopainen, Sinikka Hurskainen, Tuulikki Hämäläinen, Ulla Juurola, Tapio Karjalainen, Tarja Kautto, Antero Kekkonen, Kimmo Kiljunen, Valto Koski, Johannes Koskinen, Marjaana Koskinen, Jorma Kukkonen, Esa Lahtela, Reijo Laitinen, Arto Lapiolahti, Reijo Lindroos, Leena Luhtanen, Lauri Metsämäki, Jukka Mikkola, Raimo Mähönen, Mats Nyby, Arja Ojala, Reino Ojala, Erkki J. Partanen, Pirkko Peltomäki, Tuija Pohjola, Riitta Prusti, Virpa Puisto, Heikki Rinne, Jukka Roos, Matti Saarinen, Sade Tahvanainen, Erkki Tuomioja, Kerttu Törnqvist, Helena Vartiainen, Marjatta Vehkaoja, Janne Viitamies, Pia Viitanen, Marja-Leena Viljamaa

kokoomus: Sirpa Pietikäinen

vasemmistoliitto: Esko Helle, Matti Huutola, Mikko Immonen, Martti Korhonen, Jaakko Laakso, Timo Laaksonen, Annika Lapintie, Pekka Leppänen, Iivo Polvi, Eila Rimm, Pekka Saarnio, Pentti Tiusanen, Kari Uotila, Jorma Vokkolainen, Jarmo Wahlström

ruotsalaiset: Eva Biaudet, Ola Rosendahl

vihreät: Janina Andersson, Ulla Anttila, Tuija Brax, Satu Hassi, Irina Krohn, Rauha-Maria Mertjärvi, Erkki Pulliainen, Tuija Maaret Pykäläinen, Osmo Soininvaara

vasemmistoryhmä: Mikko Kuoppa, Veijo Puhjo, Esko-Juhani Tennilä

Virtanen: Pertti Virtanen

remonttiryhmä: Risto Kuisma

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON KANNANOTTO SIIMEKSEN TOIVOMUSALOITTEeseen

Eduskunnan täysistunto hyväksyi 15.12. äänestyksen jälkeen kansanedustaja Outi Siimeksen (kok) toivomusaloitteen harkinta-ajan käyttööntamiseksi hakeuduttaessa siviilipalvelukseen kesken varusmiespalveluksen. Aloitteen mukaan tällaiset henkilöt joutuisivat hakemuksen tehtyään odottamaan varusmiespalvelusta suorittaen esim. kaksi viikkoa, ennen kuin hakemus astuu voimaan.

Siimeksen toivomusaloitteen toteuttaminen loukkaisi ihmis- ja perusoikeuksia. Asestakieltäytymisoikeus perustuu uskonnon, vakaumuksen ja mielipiteen vapauteen. Aloitteen hyväksymisen myötä sitä kavennettaisiin. Sen hyväksyminen merkitsisi myös eri asestakieltäytyjryhmien välistä syrjintää: varusmiespalvelun aloittaneet joutuisivat jäämään vakaumuksen vastaiseen palvelukseen, kun muilla asevelvollisilla on mahdollisuus hakeutua siviilipalveluun kutsunnoista lähtien. Lisäksi siviilipalveluslaissa on kielletty vakaumuksen vastaisiin tehtäviin määrääminen, jollaisissa siviiriin hakeneita varusmiehiä nyt pidettäisiin kaksi viikkoa.

Aloite on ilmeisesti ristiriidassa YK:n ihmisoikeus- ja ihmiskunnan, Euroopan neuvoston ja Euroopan parlamentin päätöslauselmien kanssa, jotka edellyttävät asestakieltäytyjien vakaumuksen kunnioittamista. Suomi on aloitteentekijänä YK:n ihmisoikeusneuvoston asestakieltäytymistä koskevassa päätöslauselmassa ja puheenjohtajanaan Euroopan neuvoston asiantuntijaryhmässä noudattanut linjaa, jonka kanssa aloitteen hyväksyminen olisi täydellisessä ristiriidassa.

Toivomusaloitteen suuntaisia loukkauksia on tapahtunut jo nyt, vaikka laki ne kieltäkin. Asestakieltäytyjäliitto selvittää tapausta, jossa varusmiehen on kerrottu joutuneen odottamaan kolme viikkoa siviilipalvelushakemuksensa hyväksymistä varusmiespalveluksessa. Jokseenkin usein on liiton tietoon tullut tapauksia, joissa siviilipalvelukseen hakeutumista on hidastettu siirtämällä asiaa esimieheltä toiselle, ennen kuin hakemus on saatu jätetyksi, ja vaikeutettu tosiasiallisella vakaumuksen tutkinnalla, painostuksenomaisilla puhutteluilla.

Aloitteen perusteena esitetyt väitteet muista kuin eettisistä tai uskonnollisista syistä tapahtuvasta siirtymisestä siviilipalveluun eivät perustu tutkittuun tietoon. Asiaa on Asestakieltäytyjäliitto ry:n tietojen mukaan selvitetty

Kurinpitäjät järjestykseen

Asestakieltäytyjäliiton lakiasiainsihteri Juha Keltti kerää tietoja siviilipalveluslaitosten harjoittamasta kurinpidosta. Vaikka useimmiten sivarin ja palveluspaikan väliset ongelmat selviävät puhumalla, silloin tällöin kurinpitorangeistuksia annetaan, joskus mielivaltaisesti. Toisissa laitoksissa niitä annetaan silmiinpistävästi paljon, mikä kertoo yleensä enemmän laitoksesta kuin siellä palvelevista siviilipalvelusmiehistä. Laitosten kesken, jopa laitosten sisällä esiintyy suuria eroja rankaisemisessa: samasta teosta ei suinkaan aina ole sama seuraamus.

Jossakin tapauksissa siviilipalvelusmiehiä voi joutua yllättävän kovien toimien kohteeksi. Koska kurinpitorangeistuksen saanut voidaan tuomita siviilipalvelusrikoksesta "palvelusvelvollisuuden olennaisen laiminlyömisestä" perusteella, kysymys on vakavasta oikeusturvaongelmasta – siviilipalvelusrikoksestahan tulee linnaa puolelta jäljellä olevasta palvelusajasta. Tunnetaan tapauksia, joissa rikosilmoitus on tehty vain tarkoituksella päästä miehestä eroon, ilman riittävää perustetta. Usein menettelyihin on liittynyt muitakin virheitä; toisinaan rikosilmoituksen on jopa tehnyt henkilö jolla ei ollut siihen asemansa puolesta oikeutta.

Tilanne on siis kartoitettava, yksittäiset virheet oikaistava ja yleiset ongelmat ratkaistava siviilipalveluslakia muuttamalla. Joulukuussa hyväksyttiin siviilipalveluslain muutos. Eduskunnan työasiainvaliokunta kiinnitti mietinnössään

viimeksi keväällä 1993. Tuolloin yli 95% luottamukselliseen kyselyyn vastanneista kesken varusmiespalveluksen siviiriin hakeutuneista ilmoitti, etteivät siviilipalveluksen olosuhteet ole vaikuttaneet tähän päätökseen.

Useimmin mainittu peruste eettisen vakaumuksen kypsyminen palveluksen aikana olivat tuolloin varusmiespalveluksen olosuhteet. Vakaumuksen muuttamiseen saattavat vaikuttaa käytännön kokemukset armeijassa, vaikkapa kokemukset väkivallan ihannoinnista tai puolusteleemisesta, seksistiset asenteet tai muut ihmisarvon loukkaukset.

Oleellinen syy siviilipalvelukseen hakeutumiseen vasta varusmiespalveluksen alettua on myös tiedonpuute - mainittuun selvitykseen vastanneista yli puolet ilmoitti kuulleensa siviilipalvelusmahdollisuudesta vasta varusmiespalveluksen aikana. Luvut ovat toki vanhoja, mutta uudempiakaan ei ole saatavilla, eikä tilanne kevään 1993 jälkeen ole merkittävästi muuttunut.

Siviilipalvelusasetus velvoittaa sekä sotilasläänien esikunnat että työministeriön antamaan kutsunnaalalaiselle "tarpeelliset tiedot" siviilipalvelukseen hakeutumista ja palveluksen sisällöstä. Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu: kutsunnaalalaisuudessa siviilipalvelus tavallisesti vain mainitaan, aina ei sitäkään. Myöskään työministeriö ei toimita asevelvollisuuskään tuleville mitään informaatiota siviilipalvelusta.

Niinpä jotkut ovat menneet vakaumuksen vastaisesti varusmiespalvelukseen, koska eivät ole tienneet siviilipalvelusvaihtoehdosta. Mikäli hakeutuminen siviilipalvelukseen kesken varusmiespalveluksen nähdään ongelmana, ensisijainen ratkaisu siihen olisi Asestakieltäytyjäliiton mukaan siviilipalvelusta koskevan tiedottamisen parantaminen.

huomiota rangaistusjärjestelmän uudistamisen tarpeeseen mm. rangaistusten kohtuuttomuuden ja käytännön epäyhtenäisyyden vuoksi.

Jos olet saanut kurinpitorangeistuksen tai sinusta on tehty rikosilmoitus, tapauksesi kiinnostaa meitä. Sinulla on oikeus saada ilmaiseksi kopiot henkilöasiakirjoistasi palveluspaikasta. Niihin sisältyvät myös kurinpitorangeistukset. Samalla voit tarkistaa vaikkapa senkin, onko jäljellä oleva palvelusajasi oikein (lomat, poissaolot ym. oikein kirjattu ja laskettu). Lähettäessäsi kurinpitopäätöksen (tai rikosilmoituksen) tai ottaessasi muuten yhteyttä voit kysyä ja saada neuvontaa oikeusturvaasi koskevissa kysymyksissä.

Voit toimittaa tietoja juha.keltti@asestakieltaytyjaliitto.fi tai liiton kotisivuilla olevalla lomakkeella, taikka postitse Juha Keltti, Rautkalliontie 1 L 148 01360 Vantaa (jos lähetät AKL:n osoitteella mutta Keltin nimellä kirjeesi saattaa kiertää lopulta em. kotiosoitteeseen, turhaa ajanhukkaa), taikka faksilla 09-147297. Juha Keltin tavoittaa muuten parhaiten kännykstä 040-5596983.

Kaikki tiedot käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti eikä niitä luovuteta ilman lupaasi.

KANSANEDUSTAJAN SUUSTA

"Kyllä minun täytyy sanoa näin pari päivää itsenäisyyspäivän jälkeen, että kyllä meidän täytyy pitää huolta siitä, että meillä on asevelvollisuuteen perustuvat Puolustusvoimat, jonneka nuoret miehet menevät. Ajatelkaa jos Suomen kansaa meidän armeijamme ei olisi puolustanut vuonna 39, missä tilanteessa tämä maa tänä päivänä olisi."

-Kimmo Sasi

"Mielestäni me emme voi Suomessa antautua sellaisen painostuksen edessä, että ulkomaisin toimintaperiaattein liikkuvat järjestöt meitä uhittelevat, mikäli emme lyhennä siviilipalvelusaikaa... Amnesty mainitsee lausunnossaan ainoastaan siitä, että sen käsityksen mukaan normaali asepalvelus on lyhentynyt Suomessa kuuteen kuukauteen. Se ei koko lausunnossaan edes mainitse, että saman asevelvollisuuslain muutoksen yhteydessä asevelvollisuusajaa myös pidennettiin 11:sta 12 kuukauteen. Kun se levittää kansainvälisen verkostonsa kautta näin tarkoitushakuista tietoa Suomen asevelvollisuuden suorittamisesta, ei ole ihme vaikka pääsemmekin mustalle listalle ulkomailla."

-Sirkka Lekman

"Ruotsi on Suomen takana, se voi tehdä turvallisuuspoliittisesti asevoimiensa suhteen aika vapaasti ratkaisuja, kuten joissakin puheenvuoroissa muualla kuin täällä tänään on tullut. Suomi on Ruotsin paras miina."

-Raimo Tiilikainen

"Kun katsotte puheenvuoroja käyttäneiden henkilöitten taustoja, niin eikö juuri heidän joukossaan ole paljon niitä, jotka ovat poistamassa meiltä muun muassa maamiinat, vähentämässä puolustusmäärärahoja jne. jne. Miksi määrättyt tahot haluavat heikentää kaikilla tavoilla suomalaisten puolustusmahdollisuuksia?... Meillä on noin 2.000 miestä vuosittain siviilipalveluksessa: 20 ikäluokkaa + 20 vuotta on 40.000, se on meidän riveistä poissa siviilipalveluksessa. Vaikka he sodan aikana antautuisivat, siitä olisi melkoinen haitta viholliselle, mutten voi ymmärtää, että tätä voidaan suosia."

-Kari Myllyniemi

"Sen verran totean vielä, että jossakin vaiheessa pitäisi alkaa keskustella myös siitä, miksi ahvenanmaalaiset eivät puolusta tätä maata. Siellä on muutama prosentti, joka suorittaa asevelvollisuuden. Vaikka se on laissa määrätty, siitä huolimatta siitä asiasta ei ole päästy eteenpäin. Onkohan 8 prosenttia ahvenanmaalaisista käy ilmeisesti jossakin patoja peseskelemässä, ei se ole mitään isänmaan puolustamista tai siihen valmistautumista."

-Sulo Aittoniemi

"Mielestäni tämä on sellainen asia, jolloin pitäisi soittaa hälytyskelloja laajemminkin, että jos nuorukainen törmää ensimmäisen kerran autoritaarisuuteen vasta armeijassa, niin ei hyvältä näytä."

-Kalevi Lamminen

"En myöskään käy kinastelemaan siitä, että jos aamulla mies nukkuu niin nukkuu pikkuisen pommiin sotaväessä, saako se putkaa, linnaa, pampppua ja miten sitten siviilipalvelusmiehiä, jos se meni ministeriöön kellokortin mukaan kahdeksalta tai yhdeksältä, minkälaisia joustoja."

-Seppo Kanerva

Ylläolevat mielipiteet esitettiin eduskunnassa 9.12. keskusteltaessa hallituksen esityksestä laiksi siviilipalveluslain muuttamisesta.

RAUHANMIEHIÄ TUOMIOILLA

Pasifistille 197 päivää

19-vuotias helsinkiläinen tehdastyöläinen Kim Åke tuomittiin 25. marraskuuta 197 päivän ehdottomaan vankeusrangaistukseen siviilipalvelusrikoksesta Helsingin kärjäoikeudessa. Åke oli hakenut kutsunnoissa siviilipalveluun, mutta kieltäytyi siitä toukokuussa. Åke vastusti kieltäytymisensä syrjintää, jota siviilipalvelusmiesten pidempi palvelusaika merkitsee, sekä totaali-kiel-täytyjien syrjintää Jehovan todistajiin verrattuna. Hänen oli hakeutunut siviilipalvelukseen pasifistina eettisistä syistä, jotka ovat viime kädessä myös hänen totaali-kieltäytymisensä taustalla.

Kärjäoikeus jätti tutkimatta väitteen, että Åken tuomitseminen merkitsisi Suomen hallitusmuodon kieltämää syrjintää. Kärjäoikeus viittasi ihmis-oikeus-sopimusten soveltamiskäytännön osalta tapaukseen Autio vastaan Suomi, joka koskee muun ohella kymmenen vuoden siviilipalvelusajan ja varusmiespalvelusajan suhdetta, sekä kahteen muuhun keskenään erisuuntaistaiseen ihmis-oikeuselinten ratkaisuun. Toinen on Euroopan ihmisoikeustoimikunnan ratkaisu asiassa Norenius vastaan Ruotsi vuodelta 1983, jonka mukaan Jehovan todistajien vapauttaminen ei merkinnyt muihin kokonaiskieltäytyjiin kohdistuvaa syrjintää. Toinen on kymmenen vuotta uudempi YK:n ihmisoikeus-komitean ratkaisu asiassa Brinkhof vastaan Alankomaat, jonka perustelujen mukaa yhden kieltäytyjäryhmän vapauttaminen ja kaikkien muiden sulkeminen vapautuksen ulkopuolelle on kohtuutonta - valtion tulee kohdella yhtäläisesti kaikkia kieltäytyjiä, joilla on yhtä vahvat perusteet vastustaa kumpaakin palvelusmuotoa.

Kärjäoikeus katsoi, että Åkea ei voi rinnastaa Jehovan todistajiin, koska hänen kieltäytymisensä on osaltaan vaikuttanut myös siviilipalve-lun pituus.

YK:n ihmisoikeuskomitea on viimeksi huhtikuussa kehottanut Suomea saattamaan lainsäädäntönsä totaali-kieltäytyjien osalta sopusointuun syrjintäkiel-lon kanssa, jota mm. Brinkhof- tapauksessa sovellettiin. Työministeriön kannan mukaan tämä ei aiheuta toimenpiteitä siviilipalveluslain suhteen, jonka 26 § nojalla totaali-kieltäytyjiä tuomitaan.

Åke on ilmoittanut tyytymättömyyttä tuomioon.

Kahdelle totaalille vankeutta Loviisassa

Kahdelle totaali-kieltäytyjälle annettiin tuomiot siviilipalvelusrikoksesta Loviisan kärjäoikeudessa 15. joulukuuta. Syytetyt olivat vastaamassa jo aiemmin, mutta asiaan liittyvien perus- ja ihmisoi-keusnäkökohtien vuoksi tuomioiden kirjoittaminen vaati tarkempaa perehtymistä.

Siviilipalveluksesta alusta alkaen kieltäytyneelle helsinkiläiselle Anssi Korhoselle langetettiin 197 päivän ehdoton vankeustuomio. Keravalaiselle Mikko Juhanantille, joka aiemmin oli suorittanut varusmiespalvelusta, hakenut siviilipalveluun ja

kieltäytynyt siitä, annettiin 130 päivän ehdoton vankeusrangaistus.

Korhonen valittaa tuomiostaan, Juhanantti ei. Tästä seuraa, että Juhanantin tuomio pannaan lähiviikkoina täytäntöön ja Amnesty International saa harkittavakseen hänen adoptoimisensa mielipidevangeiksi. Korhosen rangaistusta ei panna täytäntöön ennen kuin hovioikeus on ratkaissut hänen valituksensa. Hänen tapauksessaan tulee kysymykseen kotimaisten oikeuskeinojen käytön jälkeen myös ihmisoikeus-valitus.

Kummassakin ratkaisussa kärjäoikeus harkitsi Euroopan ihmisoikeussopimukseen, Kansalais-oikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (ns. KP-sopimukseen) ja Suomen hallitusmuotoon sisältyviä syrjintäkieltoja. Kärjä-oikeuden mielestä syrjintää ei kuitenkaan tapahtunut.

”Selostetuista tapauksista käy esille periaate, jonka mukaan aseistakieltäytyjiä ei saa sellaisen vakaumuksensa, joka estää kaiken palveluksen suorittamisen, saattaa keskenään erilaiseen asemaan”, kärjäoikeus toteaa Juhanantin tapauksessa. ”Selostetuista tapauksistakin ilmeikkävällä tavalla aseistakieltäytyjiä ei saa vakaumuksensa, joka estää kaiken palveluksen suorittamisen, saattaa keskenään erilaiseen asemaan”, kärjäoikeus lausuu Korhosen tuomiooperusteluissa.

Molempia tuomittuja avustanut Aseistakieltäytyjäliiton lakiasiansihteerri Juha Keltti arvioi Loviisan kärjäoikeuden perusteluja tavallista tasokkaammiksi, lukuunottamatta sitä kohtaa, että syytetyt eivät ole esittäneet palveluksesta kieltäytymiselle sellaisia perusteita, joiden vuoksi heidän tuomitsemisensä tässä tapauksessa siviilipalvelusrikoksesta olisi hallitusmuodossa tai ihmisoikeus-sopimuksissa kiellettyä syrjintää.

Siviilipalveluksen keskeyttäjä tuomiolla Kirkkonummella

20-vuotias virkkalalainen totaali-kieltäytyjä Harri Mulari tuomittiin torstaina 17. joulukuuta 44 vuorokauden ehdottomaan vankeusrangaistukseen Kirkkonummella Raaseporin kärjäoikeudessa. Mulari oli suorittanut siviilipalvelusta yli 300 vuorokautta, mutta päätti viime heinäkuussa keskeyttää sen.

Mulari kertoi kieltäytymisilmoituksessaan, ettei halua suorittaa palvelusta loppuun siviilipalveluslain sisäl-lön takia. Hän yhtyy Aseistakieltäytyjäliiton vaatimuk-siin, joiden mukaan siviilipalveluksen tulisi olla saman pituinen kuin keskimääräinen varusmiespalvelus ja siviilipalvelusmiehet tulisi vapauttaa aseellisesta palveluksesta myös muulloin kuin rauhan aikana. Mulari vaatii myös totaali-kieltäytyjien rangaistus-ten lieventämistä ja viime kädessä rankaisemisesta luopumista.

Mulari kieltäytyi siviilipalveluksen loppuun suoritta-misesta uusien varusmiespalvelusaikojen voimaan astumisen jälkeen. Hän täyttää kriteerit, joiden perusteella Amnesty International on ilmoittanut

adoptoivansa suomalaisia totaali-kieltäytyjiä mielipidevangeiksi.

Amnesty International katsoo, ettei siviilipalvelusjärjestelmä tarjoa enää Suomessa kohtuullista vaihtoehtoa varusmiespalvelulle.

Mularille vaadittiin alun perin 50 päivän vankeusrangaistusta, mutta syyttäjät lievensi vaatimusta, koska Mularin lomina oli merkitty luvattomiksi poissaoloiksi. Hän ei valita tuomiostaan hovioikeuteen, joten se pantaneen täytäntöön alkuvuonna 1999.

Kärjäoikeus kielsi Mularin avustajaa lakiasiansihteerri Juha Kelttiä perustelemasta syytteen hylkäämistä hallitusmuodon, Euroopan ihmisoikeus-sopimuksen sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen syrjintäkielloilla mm. sillä perusteella, että avustaja käyttää kärjäoikeuden aikaa, ja katsoi tuomiooperus-teluissaan ettei niillä ole merkitystä siviilipalveluslain rangaistussäännök-sen soveltamisen kannalta. Ns. loppukeskustelua ei lainkaan käyty, koska puheenjohtajana toiminut Leif Anderssonin mielestä Keltin ei kannattanut jatkaa. Anderssonin mukaan kärjäoikeus tuomitsee vain lain, ei ihmisoikeus-sopimusten mukaan.

Keltin viittaamat ihmisoikeussopimukset ovat Suomessa laintasoisina voimassa. Syyttäjänä toiminut Espoon kihlakunnansyyttäjä Tapio Mäkinen piti ihmis- ja perusoikeuksien esillenostamista pelkkänä arvokeskusteluna, jolla ei ole merkitystä rankaisemisen kannalta; muissakaan rikosasioissa kuten rattijuopumusasioissa ei syrjintäkieltoja oteta huomioon..

Kolme päivää Hänen Majesteettinsa Vanki #50550:n päivä-

(Jotta saisit kokonaisvaltaisen kuvan viidestä viikosta skotlantilaisessa naisvankilassa, kuvittele näiden kolmen päivän lisäksi 31 päivää, jolloin jännittävin tekeminen on ristiseiskan pelaaminen, ja tunnin mittainen ympyränkävely asfalttipihalla viisi kertaa viikossa tuntuu suoranaishetkeltä seikkailulta.)

26.08.1998

Viikko vankeutta takanpäin. Olen pelannut korttia enemmän kuin koko aiemmassa elämässäni yhteensä, töllöttänyt telkkaria tylysyystilassa, vastaillut tänne virtaaviin kirjeisiin yllyttämällä ihmisiä mukaan kampanjaan, leikkinyt selli- ja aatetoverieni Hannan ja Kristan kanssa "apinahäkkiä", jossa kierretään sellin huonekaluilla kiipeillen ja roikkuen, koska lattiaan ei saa koskettaa. Vankila on varsin kehittävä paikka. On meillä ollut yhteistä aikaa myös samalla osastolla olevien aatetovereidemme Angien ja Helenin kanssa kokoontumiseen ja tulevien toimintojen suunnitteluun.

"Kun menet hänen huoneeseensa, sanot vankinumerosi ja odotat lupaa istua. Sen jälkeen selität rikkeesi, ja hän määrää sinulle sopimaksi katsovansa rangaistuksen", vartija sanoi saattaessaan minua tänään vankilanjohtajan kuulusteltavaksi, koska leikkasin eilen tukkani lyhyeksi. Syyllistyn sen tekemällä vankilarikokseen, sillä kuten myöhemmin kuulin, on oman ulkonäkönsä muuttaminen täällä ankarasti kiellettyä. Vartija vaikutti vaivaantuneelta, kun esittelin itseni vankilanjohtajalle nimelläni numeron sijaan. En minä ole mikään numero, minä olen ihminen. Hiuksen leikkaamisen takia joudun olemaan kolme päivää lukittuna selliini. Naurettava juttu tämä koko rangaistus, koska suunnilleen ainahan me olemme selkeimmille lukittuina, vaikka vankilan säännöissäkin sanotaan, että vangeilla on oikeus jokapäiväiseen ulkoiluun ja muihin virikkeisiin.

No tänään nuo muut vangit kyllä pääsivät pihalle, ja tulivatkin vikkelästi takaisin sisälle vihaisten vartijoiden saattelemina. Joku oli syyttänyt Kristan maassa makaavan liivin tuleen, kukaan ei tiedä miksi, ja vartijoita ramppasi meidän sellissä harva se minuutti varmistelemassa, ettemme me ole suunnittelemassa kostotoimia.

Neljältä olleen päivällisen jälkeen olemme kaikki olleet sellihin lukittuina. Krista, Hanna ja minä pelasimme taas ristiseiskaa tylysyystilassa neljä tuntia putkeen.

29.08.1998

Äksöniä tuntuukin yllättäen löytyvän joka päivälle. Tänään muuan tyttö heitti lounaansa meidän päällemme, koska hän oli kuullut huhun, jonka mukaan me olemme levitelleet huhua siitä, että hän olisi syyttänyt Kristan liivin tuleen eilen. Broilerinkoivet viuhuivat ilmassa, kun tämä

tyttö kiivastui entisestään, kun emme vastanneet tulitukseen vaan lähdimme pois lounassalista hiukka huvit-tuneina koko välikohtauksesta. Muutamat naiset taisivat menettää lounaansa, sillä kiivas ystävämme kahmi broilerinkoipia myös heidän lautasiltaan omien panos-tensa loputtua.

Tänään joku yritti taas itsemurhaa. Tämä on jo kolmas kerta sinä aikana kun myö ollaan täällä. Itsemurhistaanhan tämä vankila tunnetaan. Sen kolmen vuoden aikana, mitä tämä n. 150:n vangin vankila on ollut toiminnassa, kahdeksan vankia on hirttänyt itsensä, ja kymmenet ovat yrittäneet. Illalla viereisen osaston vartija tuli meidän selliimme kirkuen, että meidän takiamme vartijoilla ei ole aikaa pitää huolta itsemurhaisista vangeista, jolloin he koettavat riistää henkensä. "Te viette meiltä kaiken ajan noilla tempuillanne!" oli hänen viimeinen lauseensa ennen kuin hän paukautti sellimme oven lukkoon antamatta meille tilaisuutta vastata syytöksiinsä. Tempuilla hän varmaankin tarkoitti sitä, että monet meistä olivat tehneet edellisenä päivänä kirjallisen valituksen (jollaiseen vanginvartijan on annettava kirjallinen vastaus) siitä, että ulkoiluoikeuttamme rikotaan lähes päivittäin. Näin meillä Cornton Valessa -jos yrität parantaa vankien oloja, olet syyllinen heidän itse-murhayrityksiinsä. "Te olette häpeäksi koko vankilalle!" Minusta kun tämä vankila on häpeäksi koko maailmalle.

Suurimmassa osassa meille tulevista kirjeistä lukee nimen yläpuolella "poliittinen vanki". Aurantakojatovereitani lukuunottamatta miltei kaikki osastoni muut vangit, joista jokainen on täällä koviin huumeiden väärinkäyttöön liittyen, ovat kasvaneet lastenkodeissa, usein siksi, että heidän vanhempiensa ovat olleet vankilassa. Lastenkodeista heidät on potkaistu kadulle kodittomiksi 18 vuotta täytettyään. Naapuriosaston 23-vuotias Uma kertoi tänään elämäntarinaansa Hannalle, Kristalle ja minulle: "Kaksikymmen-vuotias äitini viilsi valtimonsa auki minun ollessa kahdeksanvuotias kuultuani, että hänen poikaikänsä oli käyttänyt minua seksuaalisesti hyväkseen jo kauan. Äiti kuoli minun syliini. Shokin takia olin mykkä lähes neljä kuukautta, ja sen jälkeen puheeni oli monta vuotta pelkkää änkytystä. Lopetin koulun, kun muut lapset kiusasivat. Rupesin käyttämään kovia huumeita 12-vuotiaana." Yli puolella tapaamistani vangeista on samanlainen tausta, vuosia jatkunut vankilakerre, paksuja arpia rannevaltimoissaan ja pieniä lapsia odottamassa lastenkodissa tai sukulaisten luona että äiti tulisi takaisin kotiin. Juttelin erään toisen naisen kanssa

Katri kansalaistottelemattomana kesällä 1998

tulevaisuuden suunnitelmista. "Talvi on tulossa. Kadulla on liian kylmää. Teen pian jonkun uuden rikoksen. Parempi olla täällä, kuin paleltua kadulle." Ei täällä vankilassa muita olekaan kuin poliittisia vankeja. Olen kuullut sanottavan, että vankilat suojelevat ihmisiä yhteiskunta-kelvottomilta rikollisilta. Mutta kuka suojelee ihmisiä kelvottomalta yhteiskunnalta?

24.09.1998

Olen ollut eristysseissä jo neljä päivää. Angie pääsi eilen vapaaksi, Helen, Hanna ja Krista ovat eristysseissä omilla tahoillaan. Syynä tähän on 19.09. pitämämme hiljainen, omilla sellis-sämme pitämämme mielenilmaisu samana päivänä tapahtunutta neljännen Trident-ydinsukellusveneeseen vesillelaskuun vastaan. Tämän uuden joukkotuho-aseitten laukaisuluksen nimi on irvokkaasti HM Vengeance (suom. Kosto). Tässä pakkolaitoksessa ei olla totuttu väkivallattomuuteen; minulla on vieläkin hellä ja mustelmaiset ranteet kaiken sen käsirauhoista repimisen ja rannelukkojen jäljiltä, kun vartijat veivät minut tuona päivänä muiden aurantakojat-overieni tavoin vankilanjohtajan kuulusteluun. "Te olette vaara vankilan hyvälle järjetykselle, ja uskomme teidän yllyttävän muita vankeja tottelemattomuuteen ja kapinaan", selvitti vankilanjohtaja minulle eristyksen perusteita. Tarkoit-tikohan hän sitä, kun Hanna selitti muille vangeille väkivallattoman vastarinnan juuria ja merkitystä, vai sitä että muut vangit alkoivat kertoa meille aiemmin tapahtuneista vanginvartijoitte suorittamista pahoinpitelyistä? Silloin vartijat ainakin veivät kaikki erityisen vikkelaasti sellihinsä, ja juuri tämän jälkeen eristyksemme pantiin voimaan. Emme ole eristettyjä ainoastaan muista vangeista, vaan myös ulkomaailmasta: puhelinkorttien ja postimerkkien osto-oikeutemme on evätty rangaistuksena tottelemattomuudesta. Vieraitamme emme saa enää tavata normaalisissa vierailuhuoneissa, vaan suljetuissa kopeissa lasilevyn läpi.

Eristysseilielämä on rauhallista. Arkipäivisin on vierailutunti, ja pääsen ulos puoleksi tunniksi, tai kokonaiseksi jos lykäästä. Jäljelle jäävät 22 tuntia olen sellissäni. Kun pääsen käymään vessassa käytävän päässä muuttaman kerran päivässä, muut vangit siirretään pois näkyviltäni. Voisinhan yllyttää heitä kapinaan vaikkapa hymyilemällä ohikulkessani. Tänään onnistui toisella vessareissul-

la niinkin paljon, että vartija jäi juttelemaan kolleegansa kanssa nurkan taakse, ja minä pystyin ujututtamaan kirjelijapun Hannan selliin käytävältä oven ali.

Minun sellini on itsemurhatarkkailuosaston viressä. Kuulen joka ilta viereisen sellin naisen kirkumisen ja huudon. Kuulen myös vanginvartijoiden kävelevän pysähtymättä hänen sellinsä ohi. Miltäkähän heistä mahtaa tuntua, jos kirkuja jonain päivänä pakottaa heidät kiinnittämään itseensä huomiota onnistumalla itsemurhassaan? Vankilassa olon pahin tunne on se, kun et voi tehdä mitään, kun kuulet jonkun olevan hädässä. Mielenilmaispäivänämme näin ikkunasta läpi vartijoiden pahoinpitelevän Angieta, ja ainut tapa jolla pystyin auttamaan kivusta itkevää ja huutavaa ystävääni, oli pakottaa itseni jatkamaan katsomista, että pystyisin edes jälkeensä kertomaan lakimiehilleme ketkä vartijoista olivat tehneet mitään.

Ja kaikesta tästä huolimatta minulla on aivan mielettömän vahva olo. Joku kirjoitti kirjeessään: "En ymmärrä kuinka jaksat. Minulle pahin mahdollinen asia olisi vapauteni menettäminen." Mutta enhän minä ole menettänyt vapauttani, päinvastoin! Olen nähnyt millainen on tämä laitos, jonka avulla valtio yrittää alistaa kansalaisensa pysymään kurissa ja hiljaisina, ja päässyt vapaaksi vankilan pelkäämisestä. Millä minua nyt tämän jälkeen voitaisiin enää valientaa, kun en enää pelkää? Olen kurottanut käteni kaltereiden läpi ja päästänyt sydämeni lentoon. Silloinhan minä olisin ollut vanki jos olisin ollut hiljaa hetkellä jolloin minun oli huudettava apua.

Emily Johns

... Alla on tämänvuotinen lista. Vaikka rauhanvankipäivästä on kulunut jo reilu kuukausi, useimmat alla luetellut ovat edelleen vangittuna, ja tukiposti mitä luultavimmin lahduttaisi...

ARMENIA

Aseistakieltäytymisoikeutta ei ole tunnustettu, ei uskonnollisista eikä mistään muistakaan syistä. Asepalvelus kestää kaksi vuotta. On tiedossa useita Jehovan todistajia, jotka on tuomittu "kutsuntakarkuruudesta".

John Martirosian
(vankilaan 09/97 - vapaaksi 02/99)
Aseistakieltäytyjä, Jehovan todistaja

Tigran Petrossian
(vankilaan 08/97 - vapaaksi 02/99)
Aseistakieltäytyjä, Jehovan todistaja

Samvel Manukian
(vankilaan 07/97 - vapaaksi 05/00)
Aseistakieltäytyjä, Jehovan todistaja. Tietojen mukaan häntä on vakavasti pahoinpidelty.

Kaikkien osoite:
g. Kosh
Nachalniku
Armenia

Yerem Nazaretian
(vankilaan 11/97 - vapaaksi 10/99)
Jehovan todistaja

Andranik Kosian
(vankilaan 01/98 - odottaa oikeudenkäyntiä) Jehovan todistaja. Pidätettiin ensimmäisen kerran marraskuussa 1993 kieltäytyttyään asepalveluksesta uskonnollisista syistä. Hän pakeni, pidätettiin uudelleen ja tuomittiin maaliskuussa 1997 vuodeksi vankeuteen "kutsuntakar-kuruudesta". Hänet armahdettiin huhtikuussa -97, mutta kuljetettiin pakolla sotilasyksikkönsä kesäkuussa 1997. Hän pakeni uudelleen ja hänet pidätettiin tammikuussa 1998. Tietojen mukaan häntä on vakavasti pahoinpidelty. Parhaillaan hän odottaa sydänvaivojensa takia

tehdyn uusintalääkärin tarkastuksen tulosta ja oikeudenkäyntiä "sotilapalveluksen välttelemisestä".

Molempien osoite:
g. Yerevan
Sovetshenskoye shosse 20
Nachalniku
Armenia

Karen Voskanian
(vankilaan 09/98 - vapaaksi 04/01)
g. Gyumri
Nachalniku
Armenia

Aseistakieltäytyjä, Jehovan todistaja

BRITANNIA

Stellan Vinthagen
BT8233
HMP Prison Preston
2 Ribbleton Lane,
Preston PR1 5AB,
Britain
(vankilaan 13/09/98)

Ann-Britt Sternfeldt
#BE8971
Annika Spalde
#BE8940
HMP Remand Centre,
617 Warrington Road, Risley,
near Warrington, Cheshire WA3 6BP
Britain
(vankilaan 13/09/98)

Kolme ruotsalaista aktivistia pidätettiin 13. syyskuuta 1998 Barrow-in-Furnessin telakalla, jossa olivat aloittaneet aseidenriisunta-aktionsa. Heidän "Bread not Bombs" -aurantokajaryhmänsä toimii erillään parhaillaan käynnissä olevasta Trident Ploughshares 2000 -kampanjasta, vaikkakin yhteistyössä sen kanssa. Parhaillaan kolmikko on tukintavankeudessa. Oikeudenkäynti järjestettäneen alkuvuonna 1999.

SAKSA

War Resisters International on koonnut jo vuosien ajan listaa vangittuina olevista aseistakieltäyty-

RAUHANV

Sönke Müller
Arrestzelle, 15./LwAusbRgt 1
Hamburger Str. 162
25746 Heide
Germany
tai c/o Die Desertöre, Nernstweg 32
22765 Hamburg, Germany
(pidätettiin 03/09/98)

Totaalikieltäytyjä. Osoitettuaan mieltään kasarmien edessä hän ilmoittautui sotilasviranomaisille, mutta kieltäytyi totelemasta heidän määräyksiään, pukeutumaan uniformuun tai antamaan henkilötietojaan. Hänet tuomittiin 6. marraskuuta neljännes kerran 21 päiväksi. Hänet vapautetaan luultavasti ennen joulukuuta. Kuitenkin häntä vastaan nostettaneen uusia syyteitä siviilituomioistuimissa.

Jörg Eichler
sähköposti: je519121@Rcs1.urz.tu-dresden.de

Totaalikieltäytyjä. Hänet etsintäkuulutettiin hänen kieltäytyttyään ilmoittautumasta sotilasviranomaisille Pfreimdissä, Baijerissa 1. heinäkuuta. 1. elokuuta toinen totaalkieltäytyjä, Michael Fucker, meni kasarmille Jörgin palvelukseenastumismääräyksen kanssa. Hänet pidätettiin, eivätkä sotilasviranomaiset huomanneet virhettään ennen kuin seuraavana päivänä, kun Jörg ystävineen järjesti mielenosoituksen. Jörg itse pidätettiin Dresdenissä 5. marraskuuta ja häntä pidättäneen muutama viikko vankilassa ennen oikeudenkäyntiä "sotilaskarkuruudesta".

INDONESIA

Budiman Sudjatmiko (13 vuotta)
PRD:n puheenjohtaja. PRD on vuonna 1996 perustettu demokratiaa kannattava vasemmistolainen puolue.

Ignatius Damianus Pranowo (9 vuotta)
Gusti Agung Anom Astika (4 vuotta)
Petrus Haryanto (8 vuotta)
Suroso (7 vuotta)
Yakobus Eko Kurniawan (8 vuotta)
PRD:n jäseniä

Joao Freitas da Camara (10 vuotta)
Itätimorilainen, osallistui Santa Cruzin hautausmaalla verilöylyn (1991) vastalausemielenosoituksen järjestämiseen. Indonesian armeija avasi tulen armeijan murhaamaa vastarinta-aktivistia hautaan saattanutta rauhanomaista mielenosoituskulkuetta kohti 12.11.1991. Verilöylyssä sai surmansa 271 ihmistä.

kaikkien yllämainittujen osoite:
LP Cipinang
Jakarta
Indonesia

Dita Indah Sari (5 vuotta)
PRD:n jäsen, ay-aktiivi

Garda Sembiring (12 vuotta)
PRD:n jäsen

molempien osoite:
LP Tangerang
Jakarta
Indonesia

Don A.L. Flassy
Agustinus Ansanai
Baas Yufuwai
Laurence Mehuwe
Sam Yaru
Länsipapualaisia, yrittivät järjestää keskustelua Länsi-Papuan poliittisesta asemasta. Heitä syytetään "kapinasta" ja "panettelusta", kaikki odottavat

oikeudenkäyntiä.

They's Eluay
Länsipapualainen. Häntä syytetään "kapinasta", "panettelusta" ja "rikolliseen järjestöön kuulumisesta".

Kaikkien osoitteen uskotaan olevan
Kapolda Irian Jaya
Jayapura
Irian Jaya/West Papua
(Indonesia)

Francisco Miranda Branco (15 vuotta)
Itätimorilainen. Syllistyi banderollien tekemiseen marssia Santa Cruzin hautausmaalle varten vuonna 1991.

Gregorio da Cunha Saldanha (elinkautinen)
Itätimorilainen, osallistui marssin Santa Cruzin hautausmaalle järjestämiseen vuonna 1991.

Jacinto das Neves Raimundo Alves
(10 vuotta)
Itätimorilainen, osallistui Santa Cruzin verilöylyn vastalausemielenosoituksen järjestämiseen.

Saturnino da Costa Belo (9 vuotta)
Itätimorilainen, osallistui marssin Santa Cruzin hautausmaalle järjestämiseen vuonna 1991.

kaikkien osoite:
LP Semarang
Central Java
Indonesia

Marcos Belo
Ei vielä muodollisesti syytetty. Pidätetty ilmeisesti sen takia, että on mukana Itä-Timorin maanlaisessa vastarintaverkostossa

osoite:
Air Force Headquarters
Lanud Baucau
Baucau
East Timor
(Indonesia)

ISRAEL

Mordechai Vanunu
Ashkalon Prison
PO Box 17
Ashkalon
Israel

Kidnapattiin Italiassa 1986 ja tuomittiin vuonna 1998 vankeuteen 18 vuodeksi Israelin ydinaseohjelman paljastamisesta. Eristyssellissä tämän vuoden maaliskuuhun saakka. Yehuda Igos
Osoite ei tiedossa.

Aseistakieltäytyjä. Opiskelija ja anarkopasifisti,

ANGIT 1.12.1998

väkivallattoman antimilitaristisen toiminnan johdosta vapautensa menettäneistä ihmisistä. Lista julkaistaan vuosittain aina ennen kv. rauhan-

joka anoi armeijan komissiolta vapautusta asepalveluksesta omantunnonsyiden johdosta. Hänen hakemuksensa hylättiin ilman perusteluja. Hän on parhaillaan vankilassa ja pääsee pian vapaaksi, mutta on vaara että hänet tuomitaan myöhemmin uudelleen vankilaan.

KROATIA

Tihomir Campanello
Osoite ei tiedossa.

Aseistakieltäytyjä. Tihomir Campanello on työskennellyt vuosia Sveitsissä ja opiskelee parhaillaan Zagrebin yliopistossa. Jugoslavian kansanarmeija rekisteröi hänet aikoinaan kortistoihinsa, mutta häntä ei koskaan määrätty palvelukseen, ei edes Kroatian itsenäistyttyä. Kroatian viranomaiset huomasivat "virheensä", kun hän oli uudistamassa passiaan. Uutta passia ei myönnetty ja hänet lähetettiin palvelukseen astumista edeltävään lääkärintarkastukseen. Hän sai kansalaisjärjestöltä tietoa aseistakieltäyty-mismahdollisuudesta ja päätti jättää aseistakieltäyty-mishakemuksen. Hänet määrättiin kuitenkin aloittamaan armeijapalveluksensa 11. marraskuuta, vaikka hänen aseistakieltäyty-mishakemuksensa käsitellään vasta myöhemmin. Hän kieltäytyi aloittamasta palvelusta ja saattaa joutua pidätyksi milloin tahansa. Hän on harkinnut nälkälakon aloittamista, mikäli hänet kuljetetaan väkivallalla varuskuntaan.

VENÄJÄ

Grigory Pasko
osoite ei tiedossa

Sotilasasioihin erikoistunut lehtimies. Paljasti ydinaseisiin liittyviä salaisia tietoja ja on sen takia pidätettyinä vankilasta syytettynä. Tutkintavankiudessa marraskuuta 1997 alkaen.

Vadim Nazarov
c/o Antimilitarist Radical Association
Ul. Trubnaja 25-2-49
103051 Moscow
Russia
(vankilaan 29/04/98, 12 kuukautta)

Aseistakieltäytyjä, Jehovan todistaja.

SLOVAKIA

Kolme aseistakieltäytyjää, jotka ovat kieltäytyneet vaihtoehtopalveluksesta, on ilmeisesti tällä hetkellä vankilassa. Heidän nimensä ja osoitteensa eivät kuitenkaan ole tiedossa. Vuonna 1995 hyväksytyn siviilipalveluslain mukaan hakemus vaihtoehtopalvelukseen tulee tehdä kahden viikon kuluessa ensimmäisistä kutsunnoista, joihin ihmiset tavallisesti osallistuvat 17-vuotiaina. Lisäksi siviilipalvelus kestää 24 kuukautta - kaksi kertaa sotilaspalveluksen verran - ja sen järjestää puolustusministeriö.

ESPANJA

Espanjan hallitus armahti 14. lokakuuta viimeiset 20 vankiloissa istunutta totaalkieltäytyjää. Kuitenkin kolme aseistakieltäytyjien MOC-järjestön aloittamaan "insumisión kasarmeilla"-kampanjan osallistunutta totaalkieltäytyjää on sotilasvankilassa. Viisi muuta MOC:n jäsentä on myös ilmoittanut kieltäytyvänsä vasta aloitettuaan sotilaspalveluksen. Kolme heistä on tuomittu 61 päiväksi sotilasvankilaan "julkisen julistuksen tekemisestä". Heidät tultaneen vangitsemiin toisessa oikeudenkäynnissä, jossa heitä syytetään "sotilaskuruudesta". Muut kaksi joutuvat sotilasoikeyden eteen marraskuun lopussa.

Elias Rozas Ivarez

Rramiro Paz Correa
Plácido Ferrándiz Albert
Prisión militar de Alcalá
Ctra Alcalá-Meco, km 5
28805 Alcalá de Henares
Madrid
State of Spain
(vankilaan 08/97)

Totaalkieltäytyjiä.

Alberto Estefanía
Unai Molinero
José Ignacio Royo
c/o KEM-MOC
Iturrubide 12-1oD
48005 Bilbao, Euskadi
State of Spain
(Tultaneen tuomitsemaan sotilaskuruudesta)

Alberto Isaba Lacabe
Jesús Belascoain Equisoain
c/o KEM-MOC Iruña
Apdo 1126
31080 Iruña, Euskadi
State of Spain

TURKKI

Osman Murat Ülke
c/o ISKD
1468 Sok. No. 6/1
35220 Alsanca
Izmir
Turkey
(vankilaan 23/10/97)

Aseistakieltäytyjä, joka tuomittiin 10 kuukaudeksi vankeuteen ja sakkoihin 23. lokakuuta 1997 "sotilaskuruudesta" ja "jatkuva niskoittelusta". Hän on ollut tuon jälkeen useita kertoja oikeuden edessä. Hänet vapautettiin sotilasvankilasta marraskuun puolivälissä, mutta kuljetettiin suoraan kutsuntatoimistoon ja sieltä saatettuna sotilasyksikköön. Ülke on loppumattomalta näyttävässä noidankehässä: Turkin lainsäädäntö ei tunnusta aseistakieltäytymisoikeutta millään tavalla eivätkä vankeustuomiot korvaa palvelusvelvollisuutta. Vankilasta vapautuminen johtaa siis varuskuntaan kuljettamiseen, uuteen kieltäytymiseen ja uuteen vankeustuomioon.

TURKMENISTAN

Aseistakieltäytymisoikeutta ei ole tunnustettu, eikä vaihtoehtopalvelukseen ole mahdollisuutta. Tiedossa on kaksi parhaillaan vangittuna olevaa Jehovan todistajaa:

Roman Sidelnikov
g. Chardzhau
Nachalniku
Turkmenistan
(vankilaan 06/98 - vapaaksi 05/00)

Tuomittiin kahden vuoden ehdolliseen rangaistukseen toukokuussa 1996 kieltäytyttyään vastaanottamasta palvelukseenastumismääräystä, mutta armahdettiin puoli vuotta myöhemmin. Tuomittiin kesäkuussa 1998 kahdeksi vuodeksi vankeuteen "kutsuntakuruudesta".

Oleg Voronin
g. Gughgi
ITU voennogo naznacheniya
Nachalniku
Turkmenistan

(vankilaan 09/98 - vapaaksi ilmeisesti 10/03)

Tuomittiin viideksi ja puoleksi vuodeksi vankeuteen "sotilaspalvelun välttelmisestä" sen jälkeen, kun

hänet oli pakolla kuljetettu varuskuntaan. Häntä uskotaan pahoitpidellyn vakavasti ja häneltä on ilmeisesti kielletty oikeusavustajan saaminen. Kukaan ei ole päässyt tapaamaan Oleg Voroninia sen jälkeen, kun hänet vietiin Gughgin sotilasvankilaan.

USA

Susan Crane
#87783-011
FCI Dublin Unit A, 5701 8th St.,
Dublin, CA 94568
USA
(vankilaan 14/02/97 - 27 kuukautta)

Steve Kelly SJ
#00816-111
LSCI Allenwood, P.O. Box 1000,
White Deer, PA 17887.
USA
(vankilaan 14/02/97 - vapaaksi 6/99)

Molemmat kuuluvat "Prince of Peace" -aurantokojaryhmään. Heidät tuomittiin syytettynä salaliitosta ja 28.000 dollarin vahinkojen aiheuttamisesta hallituksen omaisuudelle heidän vasaroituuan Tomahawk-ristelyohjuksen ampuma-alustoja ja valutettuaan niiden päälle verta Sullivan-luokan hävittäjäalavalla Mainen osavaltiossa USA:ssa. Heidät tuomittiin myös kahden vuoden valvottuun ehdonlaiseen ja 4.000 dollarin hyvityssakkoihin.

Kathy Boylan
Sr. Ardeth Platte
Sr. Carol Gilbert
Kent County Detention Center, Unit A,
104 Vickers Dr.,
Chestertown MD 21620.
USA
(vankilaan 17/05/98)

Fr. Frank Cordaro
Fr. Larry Morlan
Charles County Jail,
PO Box 1430,
LaPlata, MD 20646.
USA
(vankilaan 17/05/98)

Kaikki viisi ovat "Gods of Metal Plowshares" -aurantokojaryhmän jäseniä, Heidät pidätettiin B-52 -pommikoneeseen kohdistuneesta aseistariisun-aktiosta. Heidät todettiin syyllisiksi omaisuuden vahingoittamiseen 22. syyskuuta 1998 ja heille langetaan tuomiot tammikuussa 1999.

John Patrick Liteky
c/o SOA Watch, POB 4566,
Washington, DC 20017.
USA
(2 vuotta, vapaaksi 06/2000)

Tuomittu Pentagonin luona 29.9. ja 20.10.1997 ja Fort Benningin sotilastukikohdassa 25.2.1998 järjestettyjen School of the Americasin sulkeamista vaativien mielenosoitusten takia. SOA:sta ks. toisaalla lehdessä.

Richard Streb
#88113-020
FPC Beckley, POB 350,
Beaver WV 25813.
USA
(6 kuukautta, vapaaksi 03/99)

Vangittu toistavasta tunkeutumisesta School of the Americasin alueelle Fort Benningin tukikohdassa.

Kathleen Rumpf
#02117-052
Danbury Prison,
Pembroke Station, Rt. 37,
Danbury, CT 06811-3099
USA
(vankeuteen 23/07/98; kuusi kuukautta)

Fr. Bill Bichsel SJ
#86275-020
FPC Sheridan Unit 5,
P.O. Box 6000,
Sheridan, OR 97378-6000.
USA
(vankeuteen 10/98, 12 kuukautta)

Sr. Marge Eilerman OSF
#88106-020
FPC Lexington, 3301 Leestown Rd.,
Lexington KY 40511.
USA
(vankeuteen 10/98, 12 kuukautta)

Ed Kinane
#86279-020
FPC Allenwood, POB 1000
Montgomery, PA 17752
USA
(vankeuteen 10/98, 10 kuukautta)

Mary Trotochard
#88102-020
FPC Alderson, Box A,
Alderson Women's Prison,
Alderson, WV 24910
USA
(vankeuteen 10/98, 8 kuukautta)

Viisi edellämainittua tuomittiin School of the Americasin vastaisen mielenosoituksen johdosta

TUE TOTAALKIELTÄYTY-

Teppo Salonen (20 v.)
Helsingin työsiirtola
PL 36, 01531 Vantaa
vankilaan 16.11.1998
vapaaksi 2.6.1999

OIKEUDENMUKAISUUS JA KOSTO: PINOCHET OIKEUDEN ETEEN

Chilen entisen diktaattorin Augusto Pinochetin mahdollinen luovuttaminen Espanjaan ja saattaminen siellä oikeuden eteen on puhuttanut loppuvuoden aikana. Alla asiaa arvioidaan Peace News -lehden (January 1999) pääkirjoituksessa. Se on kirjoitettu lähinnä brittiläisen anarkopasifismin näkökulmasta, mutta siinä esitetyt kysymykset saattavat olla

”Me saatiin se!” Britannian parlamentin ylähuoneen käännteentekevä päätös siitä, että Augusto Pinochet voidaan asettaa syytteeseen; sisäministeriön siitä seurannut päätös, että prosessia hänen luovuttamiseksi Espanjaan voidaan viedä eteenpäin - nämä uutiset sykähdyttivät varmasti lähes kaikkien rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta kamppailevien ihmisten sydämiä.

Jollekin meistä kysymys on syvästi henkilökohtaisesta asiasta: yksi työtoveristamme War Resisters' Internationalin toimistossa eli ja teki vastarintaa Chilessä diktatuurin aikana ja toimi myöhemmin Chilen totuus- ja sovittelukomission jäsenenä. Monien muiden meistä aktivismia 1970- ja 80-luvuilla inspiroi työskentely yhdessä chileläis-pakolaisten kanssa, meitä inspiroivat myös Viktor Jaran laulut. Kaikille, jotka ovat olleet mukana kamppailemassa mitä tähänsä sortoa vastaan - Etelä-Afrikassa, Tiibetissä, Itä-Timorilla tai missä tahansa muualla - tämä on toivon hetki. Voimme riemuita siitä, että Pinochet saattaa jonakin päivänä olla oikeuden edessä vastaamassa syyteteisiin kidutuksesta, murhasta ja katoamisista. Näyttää siltä, että - ehkä - muutkin diktaattorit saattavat jonakin päivänä joutua vastaamaan rikoksistaan.

Ei enää teetä Maggien kanssa

On varmasti paljon syytä juhlia. Kyseessä on pitkäle meneviä seuraamuksia sisältävä oikeudellinen päätös, jonka ihmisoikeusjuristit saattavat tulevaisuudessa mainita samaan hengenvetoon Nürnbergin periaatteiden ja Geneven sopimusten kanssa. Kerrankin hallitus näyttää asettavan oikeudenmukaisuuden poliittisen tarkoituksenmukaisuuden edelle, jättävän huomiotta oikealta kuuluvat pelkurimaiset argumentit: tämä saattaa haitata asekauppaa ja häiritä ystäviämme Yhdysvalloissa. Muut diktaattorit ja sotarikolliset saattavat nukkua yönsä nyt vähän huonommin. Ei enää mukavia matkoja Britanniaan, ei enää iltapäiväteetä Margaret Thatcherin kanssa.

Kritiikittömiä suosiosoitoksia

Juhlamiellemme alta nousee kuitenkin joitakin epämiellyttäviä kysymyksiä: miksi ne, jotka ovat aikaisemmin suhtautuneet niin kriittisesti kansainväliseen lakiin, valtion valtaan perustuvaan tuomiojärjestelmään, väkivaltaan ja vankiloihin perustuvaan oikeusjärjestelmään, puolinaiseen liberaaliin ihmisoikeuskäsitykseen; miksi me yhtäkkiä osoitamme suosiotamme kritiikittömästi? Olemmeko niin innoissamme, että unohdamme kriittiset kykymme (ja anarkistiset periaatteemme?) - ”Viimein se äpärä saa mitä ansaitsee!” Olemmeko me kiinnostuneita lakkauttamaan vankilat vai pitäisikö ne ensin täyttää fasisteilla ja sotarikollisilla ennen kuin voimme lopettaa ne? Millaisia kansallisia ja kansainvälisiä oikeusinstituutioita olemme valmiita tukemaan ja millaisille antamaan vallan rangaista?

Rasismien tuulahdus

Millä perusteilla me valitsemme diktaattorit ja sotarikolliset ”oikeuden” eteen tuotaviksi? Kuinka monta murhaa ja ihmisoikeusrikosta hänellä pitää olla tiillään, ennen kuin hän on huomion ja toiminnan arvoinen? Tai jopa minkä värinen hänen pitää olla ja keitä hänen ystäviensä tulee olla? Läntiset johtajat, jotka päättivät Persianlahden joukkomurhasta 1991, surmasivat monia ihmisiä, muutamassa viikossa paljon useampia kuin Pinochet koko valtakautensa aikana. Vaadimme George Bushia ja John Majoria pidettäväksi? Vai täyttävätkö vain ”ulkomaalaiset” läntisten demokratioiden ulkopuolelta ehdot? Ilmassa tuntuu rasismien tuulahdus...

Pahantahtoinen kostonhalu

”Me saatiin se!” Jos olemme rehellisiä, useimpien meistä täytyy myöntää joitakin epämiellyttäviä tunteita itsessämme tämän asian suhteen - vihaa, vahingoniloa, pahantahtoista kostonhalua. Psykologisesti on hienoa tunnistaa tällaisia tunteita - itsessään ne eivät ole oikeita tai vääriä. Mutta meidän on myös tunnistettava, kuinka muutamme sisäiset ristiriitamme, omat salaiset mielihalumme ja väkivaltaiset tunteuksemme, vihaksi Pinochetin kaltaisia hahmoja kohtaan. Tämän tekemällä tulkitsemme hänet joksikin ihmistä alemmaksi - mikä on väkivallan emotionaalinen edellytys. Tunteet itsessään eivät ole ongelma, mutta se kuinka muutamme ne yhteiskunnalliseksi toiminnaksi saattaa olla.

On vähintäänkin epäselvää, mikä on tällaisten kostonhimoisten tunteiden suhde ”oikeuteen”. Onko ”oikeus” todellakin vain eräänlaista harkittua kostamista?

Totuus ja sovittelu

Sovitteluprosessin toteuttamisesta voitaisiin kirjoittaa kokonaisia kirjoja. Millainen hinta täytyy maksaa, millaisia kompromisseja täytyy tehdä? Puhuttaessa armahtamisesta? Puhuttaessa siitä, sallitaanko hallitsijoiden pitää valtansa? Täytyykö väkivaltaan syyllisten joutua maksamaan teo-

taan vaan riittääkö julkinen tunnustus? Mitä anteeksi-antaminen tarkoittaa ja kuinka tarkoituksenmukaista se on? Sovitteluprosessi on ollut Etelä-Afrikassa paljon perusteellisempi ja suositumpi kuin Chilessä, mutta silti Etelä-Afrikka on yhä syvien ongelmien keskellä ja vanhat voimat ovat luoneet taloudellisia organisaatioita, jotka yhä pitävät yllä apartheidia rikkaiden ja köyhien välillä. Voimme vain toivoa, että speaktaakeli Pinochetin tapauksen ympärillä ja hänen saattamisensa oikeuden eteen vastaamaan rikoksistaan auttaa sovitteluprosessin etenemistä syvästi jakautuneessa Chilessä.

Murretaan väkivallan kehä

On vaikea tuntea myötätuntoa Pinochetia ja hänen kaltaisiaan kohtaan. Mutta väkivallattomuuden vallankumouksellinen - ja kaikkein vaikeimmin toteutettava - ydin on juuri väkivallan kehän murtaminen, tuskan ja koston kehän murtaminen. Diktaattorin kansalliskaarti kidutti sandinisti Tomas Borgéa ja surmasi hänen vaimonsa. Jälkeenpäin hän kirjoitti kiduttajilleen runon ”Mi Venganza Personal” (”Henkilökohtainen kostoni”):

”Sinulle veljeni, en voi vaatia vankilaa
Vaan pyydän sinua pyyhkimään suron silmistäsi.
Sillä kun sinä joka minua kidutit seisot edessäni.
Luot silmäsi maahan ja kaikki voimasi on mennyt.
Kostoni on päästä luoksesi, veljeni. Näillä samoilla käsillä joita kerran kiusasit ja kidutit.
Kykenemättä riistämään niiltä hellyyttä”

— Borgén runo on yllä jutun suomentajan englannista kääntämänä, joten ajatus lienee säilynyt, mutta esteettiset arvot eivät välttämättä täysin... —

ASEISTAKIELTÄYTYJÄSEMINAARI NOVGORODISSA

Aseistakieltäytyjäliiton lähialueyhteistyötä jatkettiin päättyneenä syksynä osallistumalla aseistakieltäytymisoikeutta käsittelevään seminaariin Novgorodissa Venäjällä 27-29.11. AKL:n arvovaltaiseen delegaatioon lukeutui allekirjoittaneen

UNESCO:n maailman yhteiseksi kulttuuriperinnöksi luokittelema reilun 200.000 asukkaan Novgorod on hieno kaupunki, vaikkakin kohtuullisen hankalasti tavoitettavissa: sekä juna- että bussimatka Pietarista kestää nelisen tuntia, vaikkei taivalta ole taitettavana kuin reilut 150 km. Iivana Julman ja muiden valloittajien tuhotöistä huolimatta kaupungin mahtava historia - ja osana sitä tietysti myös paikkakunnan suuri poika, saksalaiset ritarikunnat Peipsijärven jäällä v. 1242 kukistanut ruhtinas Aleksanteri Nevski - ei kuitenkaan jää tuntemattomaksi sinne saakka selvin-neelle matkajalle.

Vuonna 1044 rakennettu keskuslinnoitus ("kreml") - jossa myös seminaari järjestettiin - seisoo yhä vuosisatoja ylpeästi uhmaten paikoillaan. Kremlin alueella on myös Venäjän vanhin säilynyt kirkko, 1000-luvulla rakennettu Sofian kirkko. Historiallisista rakennuksista maininnan ansaitsee myös kaupungin läheisyydessä sijaitseva, kronikoissa ensimmäistä kertaa vuonna 1119 mainittu Pyhän Yrjön luostari. Toki on totuuden nimissä sanottava, että historian antimista nauttiminen olisi luultavasti ollut helpompaa jonakin lämpimämpänä vuodenaikana.

Havaintoja kielimuurin takaa

Seminaarissa suomalaiset de-legaatit

olivat lievän kielimuurin takana: vaikka useat etenkin nuorista venäläisistä aktivisteista osaavat myös englantia, seminaari käytiin venäjän kielellä ja aktiivinen osallistuminen simultaanitulkkauksen välityksellä on pidemmän päälle varsin rasittavaa. Hedelmällisin informaation- ja mieliteiden vaihto tapahtuikin virallisen ohjelman ulkopuolella.

Seminaarin kolmikymmenpäisen osallistujajoukon ytimen muodostivat luonnollisesti venäläiset tai Venäjällä majailevat ihmisoikeus-orientoituneet ihmiset; joukkoon mahtui mm. sotilaiden äitejä Pietarista, novgorodilaisia aktivistinuoria ja kveekareiden projekteissa Venäjällä toimivia amerikkalaisia ja brittejä. Ulkomaisia vieraita oli Suomen lisäksi paikalla Latviasta, Puolasta ja Bulgariasta. Pettymykseksi voidaan lukea AKL:n ehkäpä lähimmän venäläisen "vastineen", Antimilitarist Radical Associationin (ARA) poissaolo. Tapahtuman puheenjohtajana toimi hengenvestustaidoistaankin tunnettu Sergei Sorokin Moskovasta.

Päähuomio kuului luonnollisesti isäntämaan tilanteelle. Kuten näillä palstoilla on useaan otteeseen aikaisemmin todettu, aseistakieltäytymisoikeus on tunnustettu Venäjän federaation perustuslaissa jo vuonna

1993, mutta minkäänlaista siviilipalveluslakia duumassa ei ole saatu aikaiseksi, vaikka asiaa on puitu siellä käytännössä koko 90-luvun ajan.

Siviilipalveluslain puuttuessa aseistakieltäytyjän, joita vuonna 1997 ilmoittautui vajaat 700, kohtalosta päättää se oikeusistuin, johon hänet on haastettu. Useimmissa tapauksissa tuomioistuimet ovat jättäneet syytetyt tuomitsematta perustuslakiin vedoten. Tiedossa on kuitenkin tapauksia, joissa aseistakieltäytyjä on silti tuomittu. Ensimmäinen tunnettu v:n -93 jälkeen vankilaan joutunut aseistakieltäytyjä oli Vadim Hesse, joka ehti vuonna 1996 istua reilun kuukauden Moskovan piirioikeuden langentamaa kahden vuoden tuomiota, ennen kuin voitti juttunsa vetoomustuomioistuimessa.

Syrjäytyneiden armeija

Vain pieni osa asevelvollisuus-ikäisistä venäläismiehistä joutuu suorittamaan armeijapalvelusta; puolustusministeriön tilastojen mukaan vuonna 1996 vain 20%, kun neljä viidesosa vapautettiin. Myös kutsuntakarkuruus on yleistä, eikä viranomaisilla ole resursseja sanktioida sitä kattavasti: 31.000:sta vuonna -96 kutsunnoista poisjääneestä vain 60 on tuomittu sen johdosta.

Vapautuksen hankkiminen on yleisempää kaupungeissa ja ylempien sosiaaliluokkien keskuudessa. Puolustusministeriö totesi raportissaan vuonna 1994, että yhä useimmat armeijaan tulevista ovat kasvaneet orpokodeissa tai lastenkodeissa ja "monet armeijaan tulevista ovat heikosti koulutettuja maalaisia tai juoppoja, narkomaaneja, rikollisia ja muita epäkelpoja".

Armeijaan joutuu siis se osa nuorista miehistä, joiden edellytykset puolustaa oikeuksiaan ovat kaikkein heikoimmat. Ei voitane tämänkään takia pitää ihmeenä, että varusmiesten olo-

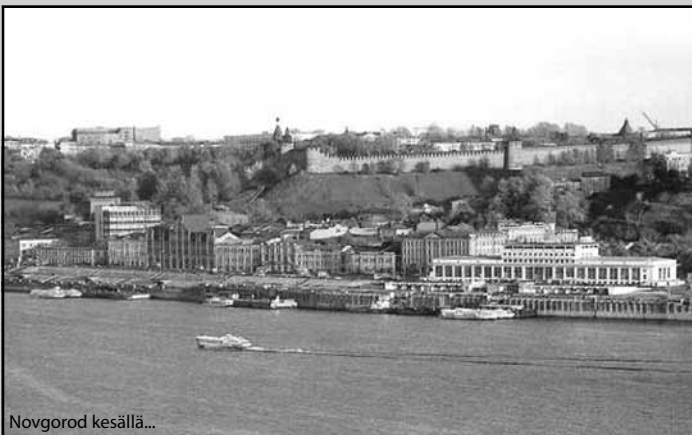
suhteet Venäjän armeijassa ovat usein varsin hirvittävät: asumisolot ovat heikot, ruoka kehnoa ja hygienian taso surkea. Suuren ongelman muodostaa myös simputus ("dedovtshina"), josta on kerrottu tarkemmin tämän lehden numerossa 3/97.

Loppupuiko asevelvollisuus?

Venäjän federaation presidentti Boris Jeltsin lämmitteli joulukuun lopussa muutaman vuoden takaista vaalilupaustaan, jonka mukaan Venäjä siirtyy ammattiarmeijaan vuoteen 2000 mennessä. Asevelvollisuuden epäsuosiosta huolimatta lupauksen suhtaudutaan varsin skeptisesti. Yksikään duu-massa oleva poliittinen puolue ei kannata tätä taloudellisesti mahdollottomana pidettyä suunnitelmaa.

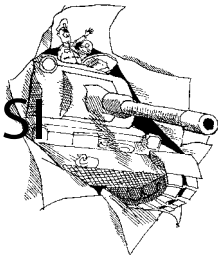
Yleisiä ovat myös "traditionalistien" jollakin tavalla suomalaisenkin mielestä tutun kuuloiset argumentit, joiden mukaan Venäjän puolustuksen on välttämättä perustuttava suureen miesvoimaan: Nykyisen järjestelmän lakkauttaminen aiheuttaisi lisäksi taloudellisia menetyksiä monille vaikutusvaltaisille tahoille: yritykset ja valtio käyttävät asevelvollisia usein "harmaana työvoimana" tehtävissä, joilla ei ole paljoakaan tekemistä armeijan varsinaisen toiminnan kanssa. Presidentti Jeltsin kaatoi veto-oikeudellaan vuonna 1995 duuman hyväksymän lain, jolla tällainen olisi tehty laittomaksi.

Kaj Raninen

Novgorod kesällä...

ARMEIJAN PULLISTELUMARSSI JYVÄSKYLÄSSÄ

Suomen perinteikkään armeijan perinteinen valtakunnallinen katselmus ja paraati järjestettiin perinteisesti itsenäisyyspäivänä. Tällä kertaa jyvaskyläläisten kiusaksi sattuneeseen tapahtumaan osallistui noin tuhat sotilasta, sata ajoneuvoa sekä muutama pilvisellä taivaalla ainakin äänestä päätellen lentänyt hävittäjä. Uutuutena noin 15 minuuttia kestäneessä, mutta lehtitietojen mukaan ainakin 700 000 markkaa maksaneessa ohimarssissa oli ensi kertaa mukana myös uusiksi suojelukunniksikin herjautuneet vapaaehtoiset maanpuolustusseurat. Niin ja tietenkin 41 tonnia painava venäläinen T-72 panssarivaunu, jonka ohjaimiin

Kuultuaan marssista jyvaskyläläiset antimilitaristit alkoivat pohtia mahdollisen protestoinnin keinoja. Koska samana päivänä Helsingissä järjestäviin Kansan kuokkavierasjuhliin oli lähdössä parikymmentä jyväs-kyläläistä aktiivisia, päätyivät paikkakunnalle jääneet järjestämään Ruokaa ei aseita -tempauksen, joka olikin Jyvaskylässä ensimmäinen laatuaan. Soppatykki varattiin paikalliselta SAK:lta, mikä osoittautui kuitenkin virheeksi: Ilmeisesti joku "maanpuolustushenkilö" SAK:n pikkubyrokraatti ei pitänytkaan ideasta ja eväsi viime hetkellä tykin vuokraamisen vedoten siihen, että hommaan sisältyy mielenilmaus. Paikalliselta SAK:lta on pyydetty tapauksesta kirjallisesti selvitystä.

Tilanne näytti epätoivoiselta, mutta sitten ruoka vain päätettiin lämmitellä muualla ja tuoda mahdollisimman nopeasti ulos tarjoiltavaksi. Vaikka soppa oli ajoittain hieman haaleaa, tuli sitä nauttimaan pitkälle toistasataa ihmistä.

Jyvaskylässä nähtiin myös toinen mielenilmaus. Aseistakieltäytyjäsestä taannoin vankilassakin istunut pitkän linjan rauhanaktivisti Lassi Kurittu oli paikalla kavereineen. Vaikka mielenosoitukselle oli hankittu lupa, lopetti poliisi sen noin kahden minuutin päästä sen alkamisesta ilman minkäänlaisia perusteluja. Ilmeisesti mielenosoittajien olisi pitänyt seistä hiljaa jossakin toisella puolella kaupunkia. Vai pitäisikö tämä tulkita niin kuin Kurittu seuraavan viikon Ajankohtaisessa kakkosessa

epäili: jos sotilaat marssivat kadulla, on heille julkisesti mielipiteensä ilmoittaminen rangaistava teko. Poliisi otti Kuritun ja toisen mielen-osoittajan kiinni (jossa yhteydessä mielenosoittajien banderolli repesi), suloi maijaan ja vei viideksi tunniksi putkaan. Poliisin mukaan kiinniotettuja epäillään "poliisilain rikkomisesta ja haitanteosta poliisille". Toiselle heistä annettiin myös sakkoja, joista on valitettu. Tapaus on syyteharkinnassa, mutta luultavasti syyttäjä jättää syytteen nostamatta. Kurittu on tehnyt poliisin toimista myös selvityspyynnön oikeuskanslerille.

Rehellisyyden nimissä täytyy mainita, että paraatia katsomassa oli noin kymmentuhatpäinen yleisö. Toisaalta nämä olivat tulleet katsomaan suurta ja laajalti mainostettua speaktaakkelia, eivät välttämättä tukemaan armeijaa. Eihän liikenneonnettomuuttakaan töl-listelevä väkijoukko välttämättä pidä näkemästään. Vaikka antimilitaristien näkyminen armeijan pullistelumarssin yhteydessä olisi ilman vastoinkäymisiä ja tilapäistä väen vähyttä ollut toista luokkaa kuin nyt, voi ainakin todeta että antimilitaristinen kritiikki elää.

Jiri Sironen

PS. Ruokaa ei aseita -tapahtumia on tarkoitus mahdollisesti jatkaa Jyvaskylässä keväällä. Lisätietoja: akl.jkl@aseistakieltaytjalitto.fi tai jymy@cc.jyu.fi (Jyvaskylän Maan ystävä).

RUOKAA - EI ASEITA KAMPANJA LAAJENE

Aseistakieltäytyjäliiton käynnistämät projektista jo hyvän aikaa sitten itsenäiseksi toimintaryhmäksi kasvanut Helsingin Ruokaa ei aseita on jatkanut kuukausittaisia ruoanjakeluitaan säiden kylmetes-säkin. Viimeisimmän - kaikkiaan jo kahdeksannen - kerran ilmaista ruokaa tarjottiin Kolmen sepän pat-saalla tiistaina 22.12. Ensi vuoden puolella palataan taas vanhaan aikaan ja paikkaan: ilmaisravintoa on saatavilla jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina klo 14.00 Ympyrätalon edessä Hakaniemen torin liepeillä.

Tapahtumat ovat yleisesti ottaen onnistuneet hyvin ja jättäneet - lokausta mokailua lukuunottamatta - varsin hyvän mielen sekä ryhmän aktivisteille että mitä ilmeisimmin myös asiakkaille. Ryhmään on tullut uusia jäseniä ja yhtä kampanjan alkuperäisistä ideoista, ruoan kierrätystä, on kyetty toteuttamaan koko ajan paremmin. Viimeisimmillä kerroilla käytännössä kaikki tarjotut elintarvikkeet on saatu ilmaiseksi kaupoista ja

jonka nämä olisivat muuten heittäneet tarpeettomana roskiin.

Kampanja on ottamassa tulta myös muualla Suomessa. Tampereella järjestettiin Ruokaa ei aseita -tapahtuma pienen tauon jälkeen 12. joulukuuta. Joensuuhun loppusyksystä perustettu REA-ryhmä tarjoi puolestaan ilmaisruokaa ensimmäisen kerran tammikuussa. Myös Jyvaskylään on ilmeisesti perusteilla ryhmä, yksi tapahtumahan siellä on jo järjestettykin itsenäisyyspäivän valtakunnallisen sotilasparaatin yhteydessä.

Suomen Ruokaa ei aseita -kampanja on osa kansainvälistä Food Not Bombs -liikettä, joka syntyi Bostonissa vuonna 1980. Tänä sen nimissä toimivia ryhmiä on yli 150 kaupungissa eri puolilla maailmaa.

<http://www.aseistakieltaytjalitto.fi/rea/>

fnb-finland@

Ruokaa - Ei aseita -kampanjan sähköpostilista.
Listalle liitytään lähettämällä viesti osoitteeseen rea.hki@kaapeli.fi - Subject kohtaan: Minä haluan listalle

Hajamietteitä IRAKIN SODASTA

Kaj Raninen

USA:n ja Britannian ohjussota Irakia vastaan joulun alla synnytti paljon kriittisiä kommentteja eri tahoilta eri puolilla maapalloa. Ensimmäisen maailman laajimmat mielenosoitukset nähtiin Yhdysvalloissa, mikä tapahtumain kulku huomioon ottaen ei liene kovin yllättävää - toki muualla, erityisesti arabimaissa, järjestettiin vielä huomattavasti suurempia vastalauseita.

USA:laiset rauhanryhmät julistivat lauantain 19. joulukuuta "kansalliseksi suru- ja vastalausepäiväksi". San Franciscossa järjestettyyn mielenosoitukseen otti osaa järjestäjien arvion mukaan 6.000-8.000 ihmistä, New Yorkin katuja kiertäneeseen sodanvastaiseen kulkueeseen osallistui puolestaan n. 3.000 henkeä.

Sodanvastustajien viesti oli selkeä: Irakiin ammutut ohjukset eivät vahingoita hirmuhallitsija Saddam Husseinia tai hänen joukkotuhoiseitaan; sen sijaan ne vahingoittavat Irakin kansaa, joka on koko 90-luvun ajan joutunut muutenkin kärsimään maata vastaan Persianlahden sodan jälkeen asetetuista ta-louspakotteista. YK:n tilastojen mukaan kaup-pasaarto on johtanut yli 1.000.000 irakilaisen kuolemaan, n. 700.000 heistä lapsia.

Yhdysvaltalaisen rauhanryhmien ylläpitämän Nonviolence Webin (<http://www.nonviolence.org>) Irak-sivuilla ihmetellään iskujen tarkoituksenmukaisuutta: miten risteilyohjukset voisivat tuhota kemiallisten ja biologisten aseiden varastoja, kun YK:n tarkastusryhmät eivät ole onnistuneet

edes löytämään niitä? "Toden-näköisimmin iskut kohdistuvatkin niihin varastoihin, joissa YK:n tarkastusryhmät ovat jo vierailleet, jolloin tuhojen kohteiksi joutuu lähinnä tarkastajien sinne tuomia laitteistoja", sivuilla mainitaan Pentagonin itse viime helmikuussa laatimaan raporttiin viitaten.

Myöskään argumentti Irakin naapureilleen muodostaman sotilaallisen uhkan eliminoimisesta ei vakuuta: Irakin armeija on joka tapauksessa vain "varjo" siitä armeijasta, joka hyökkäisi Kuwaitiin 1990 ja niin heikentynyt, ettei muodosta uhkaa naapurimaille. Sitä paitsi nämä naapurimaat tuntuivat suhtautuvan joulukuun hyökkäyksen kaltaiseen suojeluun perin kriittisesti.

Lopullinen konkurssi

Lontoossa ilmestyvän the Independent-lehden kolumnisti Robert Fiskin mukaan joulukuun tapahtumat merkitsivät länsimaiden Irakin-politiikan "lopullista konkurssia". Viitattuaan talouspakotteiden ja pommitusten irakilaisille aiheuttamiin kärsi-myksiin sekä länsimaiden politiikan kummallisiin käänteisiin (tuki Saddamille Irakin ja Iranin sodan aikana 1980-luvulla, Etelä-Irakin shiiamuslimien ja Pohjois-Irakin kurdien kansannousujen jättäminen oman onnensa nojaan Persianlahden sodan päättymisen jälkeen 1991) hän toteaa, että kukaan ei tunnu olevan kiinnostunut siitä, mitä tehdään seuraavaksi; sen jälkeen kun Saddam Hussein on sodan jälkeen ilmoittanut, ettei "YK:n tarkastajien sallita enää koskaan palata". "Julis-tammeko ikuisen sodan Irakia vastaan, vai mitä?", hän kysyy.

"Mr. Clinton sanoo, että hän haluaa demokraattisen Irakin... Hän haluaa Irakiin hallituksen, joka "edustaa kansaa" ja "kunnioittaa" kansalaisiaan. Yksikään arabihallitus - kaikkein vähiten Washingtonin ystävät Saudi-Arabiassa - ei kuitenkaan tarjoa kansalaisilleen tuollaisia ylellisyyksiä. Meidän ilmeisesti odotetaan uskovan, että Washingtonin ja Lontoon valtavien kiinnostuneita saamaan Irakiin täysin kehittyneen demokratian. Todellisuudessa me haluamme sinne uuden diktaattorin - tällä kertaa vain sellaisen joka tekee mitä käsketään, hyökkää sellaisiin maihin joihin haluamme hänen hyökkäävän (Iran) ja jättää rauhaan ne, jotka haluamme jätettävän rauhaan (Kuwait)", Fisk kirjoittaa.

Britanniassa poliittisena maanpöytäkolaisena elävä Irakin kurdi Laith Hayali pohdiskeli 19.12 toisessa lontoolaisessa laatulehdessä, the Guardianissa, iskujen merkitystä Irakin tulevaisuuden kannalta. Hänen mukaansa ne eivät johda irakilaisten nousemiseen Saddamin hallitusta vastaan, pikemminkin päinvastoin: "Säännölliset kontaktit Irakissa asuvien kanssa ovat tehneet minulle selväksi, että mitä enemmän irakilaiset joutuvat ilmahyökkäysten ja talouspakotteiden kuristavien vaikutusten kohteiksi, sitä enemmän he ovat taipuvaisia ajattelemaan, että suurin uhka tulee ulkopuolelta ja etsivät turvaa sitä vastaan hallituksesta sen sijaan, että toimisivat

hallituksen kaatamiseksi. Lännen ihmisten ei tulisi kuvitella, että irakilaiset pitäisivät pakotteita millään tavalla oikeutettuina. Ne saattavat heidät kurjuuteen - muuttavat heidän elämänsä eloonjäämistalukseksi ja pakottavat heitä myymään henkilökohtaista omaisuuttaan henkensä pitimiksi - samaan aikaan kun maan johtajat elävät yhtä hyvin kuin ennenkin."

Sen sijaan hän peräänkuuluttaa YK:lta politiikan muutosta: Irakiin kohdistuvaa yhtenäistä kansainvälistä painostusta maan poliittisen järjestelmän avaamiseksi ja aitojen maan sisäisten poliittisten voimien toiminnan sallimiseksi. "Pienetkin askeleet tähän suuntaan alkaisivat luoda edellytyksiä Irakin suhteiden normalisoimiselle muun maailman kanssa. Tämän hetkisen USA:n ja Britannian politiikan vaara on, että - vaikka se lopulta kaataisikin Saddamin hallituksen - Irakin kansan maksettavaksi tuleva hinta muodostuu tuhoisan ja epäinhimillisen korkeaksi, niinkuin kävi Afganistanissa", Hayali lopettaa kirjoituksensa.

7.000 OSOITTI MIELTÄÄN SALAMURHA-AKATEMIAA VAS-

7.000 ihmistä osallistui School of the Americasin sulkemista vaati-neeseen mielenosoitukseen Fort Benningin sotilastukikohdan luona Georgian osavaltiossa USA:ssa sunnuntaina 22. marraskuuta. Noin kolmasosa heistä (tarkalleen 2.319) osallitui joukko-mittaiseen kansalaistottelematto-muustapah-tumaan kävelemällä luvatta tukikohdan alueelle.

Mielenosoittajat kävelivät tukikoh-taan kantaen valkoisia ristejä ja mustia ruumisarkkuja, joihin oli kirjoitettu tuhansien SOA:sta valmistuneiden upseerien käsissä kärsineiden, kadon-neiden ja murhattujen ihmisten nimiä. 75 mielenosoittajaa - SOA:n alueella aikaisemminkin pi-dätetyt - otti samalla kuuden kuukauden van-keustuomion ja 5.000 dollarin (reilut 25.000 mk) sakan riskin. Yksi tunnetuimmista SOA:n oppilai-den aikaansaannoksista on kuuden

jesuiittapapin, heidän taloudenhoi-tajansa ja tämän 15-vuotiaan tyttären murha El Salvadorissa 16. 11.1989. 19 joukkomurhaan osallistuneista 26:sta El Salvadorin armeijan upseerista oli opiskellut SOA:ssa. Ketään ei ole tuo-mittu vankeuteen teon johdosta. Sen sijaan laitoksen sulkemista vaativat mielenosoittajat ovat istuneet van-kilassa yhteensä lähes 16 vuotta, ri-koksenaan luvaton vertauskuullinen tunkeutuminen tukikohdan alueelle.

Tämänkertainen mielenosoitus ei kuitenkaan johda rangaistustoimen-piteisiin: Fort Benningin tukikohta ei kyennyt käsittelemään näin suurta mielenosoittajajoukkoa, eikä lopulta ketään pidätetty.

School of the Americas kouluttaa latalalaisen Ame-rikan sotilaita. Kolmisen vuotta sitten paljastui, että koulun oppimateriaaliin on kuulunut mm. kidutuk-seen ja salamurhien tekoon opastavaa kirjallisuutta. SOA:ssa on opiskellut useita latalalaisen Amerikan pahamaineisimmista ihmisoikeusrikollisista, mm. Argentiinan sotilasjuntan johtaja Leopoldo Galtieri,

JABILUKA PLOUGHSHARES

Kaksi australialaista auranakojaa, Tree-na Lenthall ja Ciaron O' Reilly, tunkeutui Nagasakin ydinpommi-tuksen muisto-päivän (9.8) varhais-aamuna Jabilukan uraanikaivokseen Australiassa ja vasa-roi työkoneita sekä valutti niiden päälle omaa vertaan, kuten at-liikkeessä merten takana tapana on. "Tie Jabilu-kasta johtaa Nagasakiin, Hiroshimaan, Tsher-nobyliin, Muroroalle..." saivat vartijat lukea eräänkin laitteen kyljestä. Kaksikko oli oikeuden edessä 14. jou-lukuuta. Tuomioistuin langetti heille vanhingonkorvauksia sekä kahden viikon vankeusrangaistuksen, jonka he olivat ehtineet suorittaa jo tutkin-tavankeudessa. Kaivos sijaitsee Australian alku-peräis-

väestöön kuuluvaan mirrar-kansan perinteisellä maalla. Aivan uraaniesiin-tymän vieressä sijaitsee Kakadun kansallispuisto, jonka UNESCO on yhtenä seitsemästätoista alueesta koko maailmassa julistanut maailmanperinnöksi sekä luonnon- että kulttuuriarvojensa puolesta. Alueella toimii jo yksi uraani-kaivos ja kaivostoiminnan suunniteltu laajentaminen on herättänyt paljon vastalauseita Australiassa.

Lisätietoja aiheesta löydät interne-tistä:

<http://www.jag.org.au/>
<http://www.green.net.au/gundjehmi>

Kävellen ydinaseettomaan maailmaan 2000 Walk for Nuclear Disarmament

Oletko jo päättänyt mitä teet ensi toukokuussa? Ehkäpä mylläät puutarhaasi kesäkuuntoon, jatkat opiskelujasi, laiskottelet, paahdat töitä toimistolla tai... niin, ehkä olisikin aika tehdä oikein kunnollinen kevätsiivous, kuurata pölyt maapallon nurkista ja heittää ydinaseet lopultakin romukoppaan. Alkuun päästäksesi voisit pakata rinkkasi, matkustaa Hollantiin ja osallistua kymmenpäiväiselle kävelylle kohti ydinaseetonta maailmaa.

For Mother Earthin (FME) toimistolla Belgiassa seurassimme aikamme 11-15. toukokuuta pidettävän Hague Appeal for Peace (HAP) -kansalaisyhteiskuntakonferenssi tiedotusta, ja tuumimme, että jos HAP:iin todellakin osallistuu suunnitellut 10 000 rauhanihmistä maailman jokaisesta kolkasta, miksemme käyttäisi joukkovoimaamme ja siirtyisi kokouksaleista myös kaduille levittämään viestiämme muunkin kansan keskuuteen?

Päätimme järjestää kävelyn -2000 Walk for Nuclear Disarmament- HAP:in jatkeena Hollannista Naton päämajalle Brysseliin, Belgiaan. Kokemuksesta tiedämme, että käveleminen on erityisen hyvä ja toimiva kampanjointitapa sekä tiedon levittämiseksi, poliittisen huomion herättämiseksi että uusien ryhmien ja ihmisten aktivoimiseksi. Toivomme kävelylle tulevan jopa kaksituhatta ihmistä, mikä olisi jo sellaiseen vahva kannanotto ydinaseriisunnan puolesta.

Tekopyhät länsivallat tuomitsivat jyrkästi Intian ja Pakistanin liittymisen ydinasevaltioiden kerhoon. Kuitenkin samaan aikaan lännessä Nato on laajentamassa omaa ydinaseiliittoaan Itä-Eurooppaan ja säilyttää edelleen ydinaseiden ensi-iskun option. USA jatkaa subkriittisten ydinkokeiden tekoa Nevadan ydinkoalueella ja rikkoo ydinsulkusopimusta pitämällä ydinaseitaan Naton eurooppalaisissa jäsenvaltioissa, kuten esim. Belgiassa, Hollannissa, Saksassa ja Kreikassa. Naton päämajalla Brysselissä päätetään liiton yhteisestä ydinasepolitiikasta suljettujen ovien takana.

Parin viime vuoden aikana olemme Belgiassa järjestäneet nk. sotarikostarkastuksia Naton päämajalla yrittäen löytää tietoa siitä, mihin kaikkialle USA:n ydinpommit on Euroopassa sijoitettu, kuinka voimakkaita ne ovat ja mitkä ovat niiden kohteet. Kun kokoukset Naton edustajien kanssa eivät ole antaneet tyydyttävää tietoa Naton laittomista joukkotuhoaseista, jos nyt tietoa ollenkaan, ovat aktivistit tunkeutuneet päämajaan etsimään itse vastauksia näihin kysymyksiin. Naton turvallisuusjärjestelmä on kuitenkin huippuluokkaa, ja aivan kuten YK:n asetarkastajat Irakissa, on meidänkin useimmiten pysäytetty heti kättelyssä, ja vaikka muutaman kerran sotarikos-tarkastajat ovatkin onnistuneet liivaamaan sisälle Naton päämajan päärakennuksen toimistoihin saakka, on pääsihteeri Solanan toimisto ja salaiset ydiasearkistot vielä tutkimatta... Juuri siksi tahdomme haastaa mahdollisimman monta kävelijää

aartenetsintään Naton päämajalla -kun innokkaitten etsivien valtaisa joukko on jäljityspuuhiissa, on turvallisuusmiesten hyvin vaikeaa pysäyttää heistä jokainen!

Kävely alkaa Haagista Hague Appeal for Peacen päätyttyä. Kokoonnumme mielenosoitukseen kansainvälisen tuomioistuimen edustalle 16. toukokuuta, ja aloitamme kävelemisen samana päivänä. Kansainvälinen tuomioistuin on paikka, jossa ydinaseet tuomittiin humanitäärisen lain vastaisiksi heinäkuussa 1996. Saavumme Brysseliin 27. toukokuuta, jolloin voimme tehdä Naton päämajalla sotarikostarkastuksia, pitää tavallisia mielenosoituksia, istuttaa auringonkukkia, paljastaa sotilasliiton salaisuudet symbolisesti leik-kaamalla aita... Kävellessä meillä on muun toiminnan ohessa aikaa valmistella mitä vain väkivallatonta toimintaa Natolla toteutettavaksi ja harjoitella suunnitelmiamme väkivallattomuus- ja suora toiminta työpajoissa. Perille päästyämme jäämme Brysseliin leireilemään, lepuuttelemaan vesirakkulaisia jalkojamme ja painostamaan Natoa vielä kolmeksi päiväksi, eli koko kävelyn kesto on 16-30. toukokuuta 1999.

Kävelemme noin 25 kilometriä kuutena päivänä viikossa. Kaikki voivat kävellä omaan tahtiinsa, eikä matkatavaroita tarvitse kantaa, vaan ne kuljetetaan mukana matkustavissa busseissa. Mukana matkustaa myös kasvis/vegaaniruokaa kolmesti päivässä kokkaava hollantilainen kenttäkeittiö Rampenplan. Koko kävelyn pituus on noin 250 kilometriä ja se kävellään väkivallattomuuden hengessä ja demokraattista päätöksentekoa varten pieniin toimintaryhmiin järjestäytyneinä. Ruuat, leirintäalueet ja tavarabussit kattava kävelyn osallistumismaksu (16-30.05.) on suomalaiselta kävelijältä noin 700 markkaa.

For Mother Earth on järjestänyt aiemmin ydinvoiman ja -aseiden vastaisia kävelyjä mm. New Yorkista Nevadan ydinkoalueelle -92, Brysselistä Moskovaan -95, Tshernobylin alueella Ukrainassa -96 ja Naton päämajalta Brysselistä Trident-ydinsukellusvenetukikohtaan Skotlantiin -98. Valokuvia ja tarinoita näiltä kävelyiltä

löytyy FME:n kotisivuilta <www.motherearth.org>, joita löytyy kuvia ja raportaseja myös Naton päämajalla tehdyistä sotarikostarkastuksista.

Monet ryhmät ovat jo ilmoittaneet haluavansa kävellä kohti ydinaseetonta maailmaa ja toukokuussa joukkoihimme ovat liittymässä mm. Trident Ploughshares 2000-kampanjan toukokuun leiri ja Peoples Global Actionin Ylikansallinen karavaani. Ilmottaudu sinäkin vikkelästi, että saat kävelijän käsikirjan ja kunnollista kevätpuuhailua ensi toukokuuksi!

Lisää tietoa, lentolehtisiä ja ilmottautumislomakkeita saat osoitteesta:

2000 Walk for Nuclear Disarmament
Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema, Veturitori 3, 00520 Helsinki
puh: 09-140 427 fax: 09-147 297
akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi
<http://www.aseistakieltaytyjaliitto.fi>

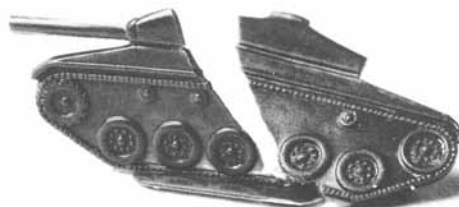
tai

For Mother Earth International
2000 Walk for Nuclear Disarmament
Lange Steenstr. 16/D, 9000 Gent, Belgia
puh: +32-(0)9-233 49 24
fax: +32-(0)9-233 73 02
international@motherearth.org
<http://www.motherearth.org>

HAGUE APPEAL FOR PEACE

Haag 11.-16.5.1999

<http://www.haguepeace.org>

Lisätietoa suomalaisten Haag-järjestelyistä löytyy osoitteesta:
<http://www.rauha.org/nyt.html>

KANSALAISTOTTELEVAISTA SUORAA TOIPALKITUT AURANTAKOJAT AJAVAT YDINASERIISUNTAA

Sadankomitean vuotuinen rauhanpalkinto annettiin 1998 Aurantakaja-liikkeelle tunnustuksena työstä ydinaseriisunnan edistämiseksi. Palkinnon vastaanottivat joulun alla Rauhanasemalla Hanna Järvinen, 21, Katri Silvonon, 21, ja Anna Tuominen, 23. Nuoret naiset osallistuivat aiemmin syksyllä Aurantakojien Trident Ploughshares 2000 -kampanjan aloitusseesioon Skotlannissa. TP2000-kampanja ajaa brittiläisten ydinsukellusveneidän aseistariisunusta vuosituhannen vaihteeseen mennessä.

Palkinnonjakotilaisuudessa naiset korostivat huo-mionosoitukseen kuuluvaa kaikille, jotka ovat olleet mukana Aurantakojien kampanjassa. He toivoivat palkinnon rohkaisevan ihmisiä myös Suomessa aktivoitumaan entistä ahkerammin ydinaseiden vastaiseen toimintaan. Vaikka ydinaseet eivät kylmän sodan loppumisen jälkeen ole olleet entiseen malliin agendalla, ei niiden muodostama vaara ole kadonnut mihinkään, naiset muistuttivat. Sadankomitean varapuheenjohtaja Timo Mielonen rakensikin luovutuspuheessaan kaarta 35 vuoden takaa, Sadankomitean perustamisen ajoilta Aurantakojien nykyiseen toimintaan. Ydinaseiden vastustaminen ja väki-vallaton toiminta aseidenriisunna puolesta ovat keskeisiä elementtejä kummankin järjestön toiminnassa, Mielonen totesi ja piti rauhanpalkinnon antamista aurantakojille eräänlaisena paluuna Sadankomitean juurille.

Ydinongelma

Belgian Gentissä For Mother Earth -järjestön päämajassa vapaaehtoisina työskentelevät Järvinen ja Silvonon tuntuivat toipuneen hyvin dramaattisen Skotlannin reissunsa koettelemuksista. Naisethan istuivat useiden aktioiden ja pidätysten jälkeen kuukauden tutkintavankeudessa pahamaineisessa skotlantilaisessa naisvankilassa. Puheliat pohjoiskarjalaiset katsovat, että Timo Mielosen puheissa ydinaseongelman uudesta tiedostamisesta on perää: Muutamana viime vuonna ydinaseiden vastainen kampanjointi on ihan yht'äkkiä ruvennut maailmanlaajuisesti kasvamaan. Siinä mielessä varmasti on nähtävissä jokin kaari, kun välillä oli monta vuotta tässäkin toiminnassa ihan hiljaista, Järvinen sanoo.

Joensuussa 1996 ylioppilaksi kirjoittaneet naiset tutustuvat For Mother Earth -järjestöön maailmalla reissatessaan ja alkoivat osallistua ryhmän aktiviteetteihin. Kesällä 1996 he olivat mukana Tsernobylinssä rauhankävelyllä, joka avasi silmät erityisesti ydinongelmalle. Pian tarjoutui tilaisuus lähteä työskentelemään FME:n toimistolle Belgiaan. Mulla oli selvää jo lukioaikoina, kun tein Joensuun Antifan kanssa kaikkia juttuja, että kirjoitusten jälkeen voitaisi pitää muutaman väli vuoden ennen jatko-opiskeluja ja olla mukana jossain järjestötoiminnassa. Tsernobylin reissu oli kauhea shokki, kun näki mitä ydinvoiman ja ydinaseiden vaikutukset voi todellisuudessa olla. Siihen tuli sellainen henkilökohtainen ulottuvuus, kun tutustui ihmisiin joiden läheiset olivat kuolleet Tsernobylinssä ja jotka itse sairastivat syöpää, Järvinen kertoo.

Belgiassa naiset käynnistivät 1997 Nuclear Weapons Abolition Days -kampanjan, joka pyrki kansainvälisesti järjestämään suoraa toimintaa ydinasevaltioiden tukikohdissa ja saamaan aikaan oikeudenkäyntejä, joissa tuoda esiin ydinaseiden laittomuus ja epämoraalisuus. Me kutsuttiin sitä aluksi kansalaistottelemattomuuden sijasta kansalaistottelevaisuudeksi, koska siinä nähtiin kampanjoidan lain puolesta, Silvonon naurahtaa.

Kampanja alkoi Naton huippukokouksen aikana Madridissa tasan vuosi sen jälkeen, kun Haagin kansainvälinen tuomioistuin oli todennut ydinaseiden olevan periaatteessa laittomia. Madridissa aktivistit luovuttivat Nato-maiden edustajille notarisoidun haasteen, jossa todettiin, että elleivät Nato-maat ala itse riisua ydinaseitaan, allekirjoittaneet 150 järjestöä ryhtyvät käyttämään kaikkia väkivallattomia keinoja aseriisunna toteuttamiseksi. Tämän jälkeen omaksuimme YK:n ase-tarkastustimeiltä varastetun toi-

mintamallin eli ryhdyimme menemään ydinasetukikohtiin sotarikostarkastajina, koska YK tai kukaan muukaan ei tee sitä, vaikka ydinaseet ovat laittomia, naiset kertovat. Hyvin käyntiin lähtenyt kampanja perustuu pitkälti järjestöjen yhteistyöhön, sillä FME:n viisihenkinen toimisto ei pysty organisoimaan Euroopan-laajuisista toimintaa yksin.

Valmius vankilaan

Skotlannin syksyinen tempaus toi ydinaseongelmalle kohtuullisesti julkisuutta myös Suomessa, vaikka media keskittyikin ensisijaisesti päivittelemään sitä, että suomalaiset aktivistit istuivat sellissä vieraassa valtiossa. Naiset itse olivat ennen Skotlantia menoa varautuneet jopa vuoden vankeustuomioihin. Toiminnan tavoitteena oli turmella tukikohtaa niin paljon kuin mahdollista ydinsukellusveneen pysäyttämiseksi, mutta tarkasti vartioidun tukikohdan sisälle pääseminen tuntui ennakkoon hieman utopiselta ajatukselta. Mie tiesin, että sillä saattaa olla usean vuodenkin vankilaseuraamukset, jos ei sattumalta voitakaan oikeudenkäyntiä, mutta se ois ainakin hyvä tapa päästä korkeaan tuomioistuimeen, jolloin voisi tehdä kunnollisen puolustuksen, Silvonon sanoo.

Itse päätös valmiudesta vankilatuumioon oli pitkällisen kypsyttelyn tulos. Naiset kertovat miettineensä asiaa lähes vuoden ja keskustelleensa asiasta ystäviensä ja sukulaistensa kanssa ennen kuin päätös mukaanmenosta tehtiin: Minäkin mietin ensin puoli vuotta, että allekirjoitanko kampanjan julistuksen, jossa ilmoitetaan, että allekirjoittajat aikovat tehdä Tridenttien aseistariisunna tai avustaa muita tässä toiminnassa. Iso-Britannian lain mukaan pelkästään tämän paperin allekirjoittamisesta voidaan antaa salaliittolusyyte, josta maksimituomio on kymmenen vuotta vankeutta, Silvonon sanoo.

Logiikka allekirjoitusten keräämisessä on sama kuin Sadankomitean masinoina yllätysoikeudenkäynnissä 60-luvun lopulla. Valtio ei voi syyttää kaikkia, jos tarpeeksi moni allekirjoittaa paperin. Tosin tälläkin hetkellä Englannissa istuu tutkintavankeudessa ryhmä ruotsalaisia aktivisteja, joita syytetään nimenomaan salaliitosta. Syykskuusta asti odottaneiden ruotsalaisten oikeudenkäynti on vasta huh-tikuussa 1999.

Skotlannin seikkailu

Skotlannin aktiot, uintiretket hiysen vuonon yli tukikohtaan ja tukikohdan aidanleikkuu kuulostavat varsin hurjilta suorituksilta. Naiset olivat kuitenkin hyvässä fyysisessä kunnossa käveltyään Naton päämajasta Brysselistä Skotlanttiin Walk for Nuclear Disarmament -tempauksen puitteissa. Paikan päällä ei enää pelottanut edes useamman sadan metrin uintiretki. Ainut mikä oikeastaan pelotti oli se, että samana päivänä toisesta tukikohdasta oli lähtenyt sukellusvene, joka ei ollut vielä tullut tähän meidän tukikohtamme. Sukellusvene kun on niin iso, niin se imee vettä hirveästi potkureihinsa ja pari viikkoa aikaisemmin yksi poliisi oli kuollut harjoituksessa veneen kaaduttua ja sukellusveneen imettyä hänet potkureihinsa. Mutta tällaista varten meillä oli taskulamput, että jos joku vene tulee liian lähelle, olisimme voineet näyttää valoa ja varoittaa. Väkivallattomuus meillä tarkoittaa myös väkivallattomuutta itseä kohtaan, joten yritimme olla mahdollisimman turvallisia kaikin puolin, Silvonon sanoo. Silvonon ui parhaimmillaan 10 metrin päähän sukellusvenestä kuulemaan poliisin onnittelet siitä, ettei kukaan ollut aiemmin päässyt yhtä lähelle Tridentiä. Ennen Aurantakojien leiriä valtio oli vielä miljoonalla punnalla parantunut turvallisuutta tukikohdassa.

Tutkintavankeuden aikana aurantakojat saivat merkittävästi tukea maailmalta. Edinburghissa sijaitsevan Skotlannin vankilalaitoksen päätoimiston faksikin hajosi jouduttuaan liian kovalle koetukselle tukifaksien tulvassa. Myös paikallisen CND:n (Campaign For Nuclear Disarmament) aktiivit kävivät

päivittäin vierailulla vankilassa ja pitivät huolta aktivisteista. Muuten paikallinen media vaikenä tapahtumista, vasta aurantakojia-aktivistin pahoinpitely vankilassa sai julkisuutta.

Naiset katsovat näin jälkempäin, ettei kampanjan kannalta olisi ollut yhtään parempi, jos tuomiot olisivat olleet kovempia ja kättä olisi päästy vääntämään korkeimpiin oikeusasteisiin. Nyt he ovat saaneet hyvin julkisuutta ja päässeet kertomaan tarinansa itse tuoreeltaan. Lievät rangaistukset myös rohkaisivat useampia paikallisia ihmisiä toimimaan aseidenriisunna puolesta.

Oikealla tiellä ollaan

Mutta uskovatko naiset TP2000-kampanjan tavoitteiden toteutumiseen, Trident-sukellusveneidän aseistariisunna vuosituhannen vaihteeseen mennessä? Britannia on tosi hankala maa. Aurantakojatoiminnalle se on siinä mielessä hyvä maa, että siellä on hirveen kauan tehty kaikkea muuta toimintaa, mutta toisaalta yleinen ilmapiiri on sellainen, että viestiä on hirveen vaikea saada läpi. Vuosi 2000 on hirveen lähellä ja mie uskon, että silloin Britannialla on edelleen neljä Tri-dent-sukellusvenettä, mutta voi olla että jotain poliittisia muutoksia saadaan aikaan. Natossa keskustellaan esimerkiksi jo nyt siitä, että poistettaisiinko ensikäytön optio ja ehkä jotain rajoituksia ydinaseiden määrään ja valmiustilaan voisi tulla. Oikealla tiellä kuitenkin ollaan, Järvinen sanoo ja viittaa Englannissa hiljattain tehtyyn mielipidekyselyyn, jonka mukaan 87 prosenttia ihmisistä haluaisi, että maa aloittaa monenkeskiset neuvottelut ydinaseriisunna.

Suomessa Aurantakojia-aktioita ei ole juurikaan harjoitettu, mutta Belgian palaavat naiset kertovat pienenä vinkkinä, että jos he palaisivat Pohjolaan asumaan, tälläkin löytyisi oiva kohde toiminnalle: Tuo maamiinakysymys on kyllä aika mielenkiintoinen. Se ois sellainen hyvä aurantakojakohde näin nopeasti ajatellen. Aivan kuten ydinaseiden vastustaminen on siinä mielessä helppoa, että useimmat pitävät ydinaseiden vastustajia 'hyvinä jätkinä', niin samaa pätee vähän maamiinoihinkin, Järvinen sanoo.

Tuumasta toimeen ryhtyviä lienee syytä muistuttaa Aurantakojien periaatteista: avoimuudesta ja eh-dottomasta väkivallattomuudesta. Avoimuuteen kuuluu, että aktioista kerrotaan etukäteen - myös viranomaisille. Väkivallattomuuden ideaalia puolestaan sovelletaan kaadetta ellollista kohtaan.

Mikko Metsämäki

Kambodzha - ihmisoikeusloukkausten vapaavaltio

Joulukuun lopussa Kambodzhan pääministeri Hun Sen toivotti kaksi tärkeintä hengissä olevaa entistä Punaisten Khmerien johtajaa, Khien Samphanin ja Nuon Chean, tervetulleeksi takaisin viidakosta, julistaen että "antaa menneiden olla menneitä". Hun Sen on itsekin entinen Punainen Khmeri. Ilmoitus siitä ettei Sampahania ja Cheaa aseteta vastuuseen teostaan herätti suurta raivoa kambodzhalaisten keskuudessa. Kambodzhan kuningas Norodom Sihanouk julistikin pian, ettei näiden kansanmurhaajien tekemisiä pitäisi sivuuttaa pelkällä anteeksipyyntön vastaanottamisella. Myös Hun Sen käänsi kuninkaan ilmoituksen jälkeen kelkkansa ja ilmoitti että Samphan ja Chean pitäisi saada oikeuden eteen. Tällä välin oli kuitenkin uutistoimisto Reutersin mukaan jo levinnyt huhu, jonka mukaan kuninkaan julistuksen taustalla oli salainen sopimus siitä, että hän armahtaisi Samphanin ja Chean heti oikeudenkäynnin jälkeen. Tämä sopisi hyvin yhteen Kambodzhassa tähän mennessä johdonmukaisesti noudatetun politiikan kanssa. Ja vaikka Samphan ja Chean saataisiinkin tuomittua olisi jäljellä vielä todella pitkä lista rankaisemattomia ihmisoikeusloukkaajia, niin entisten punaisten khmerien kuin nykyistenkin vallanpitäjien keskuudessa - ja lukemattomien muiden Kambod-zhaa joskus hallinneiden vallanpitäjien.

Punaiset Khmerit

Punaisten Khmerien valtakaudella 1975-79 kuoli Amnesty Internationalin arvion mukaan Kambodzhassa yli miljoona ihmistä nälkään, pakkotyöhön tai teloitusten uhreina. Ainakin 20 000 teloitetuista oli poliittisia vankeja. Tapettujen joukossa oli mm. lääkäreitä, opettajia, lapsia (sylivauvoista alkaen), opiskelijoita, pappeja, vanhuksia, sairaita, etnisiin vähemmistöihin kuuluvia sekä kaikenlaisia ihmisiä, jotka katsottiin "älymystöön kuuluviksi". Viimeksimainitun kunnian saamiseen riitti usein se, että käytti silmälaseja tai osasi vieraita kieliä. Satoja tuhansia ihmisiä kidutettiin. Punaisten Khmerien ideologia oli erikoista nationalistista maatalouskommunis-mia, jonka mukaan kaikkien ihmisten pitäisi asua maalla ja tehdä maatöitä. Kaupungit tyhjenivät, kun kaupunkilaiset pakosiirotettiin maaseudulle. Punaisten Khmerien ideologian pääarkkitehti, Pol Pot (oikealta nimeltään Saloth Sar) oli itse Pariisissa opiskellut varak-

kaan maalaisper-heen poika. Hänen ympärilleen ei rakennettu minkäänlaista henkilökult-tia, vaan hän hallitsi lähinnä kulis-seista käsin. Punaisten Khmerien toiminta oli ylipäättään ilmeisesti mel-ko hallitsematonta entisten puna-khmerisissien terroria. Järjestelmä muistutti tässä suhteessa nykyistä Talebanin hallitsemaa Afganistania. Punaisten Khmerien maatalous-kollektiivit eivät oikein toimineet käytännössä ja maahan syntyi vaikea nälänhätä. Punaisten Khmerien valtakausi päättyi Vietnamin joukkojen hyökättyä maahan vuonna 1979. Monet ulkovallat, mm. Yhdysvallat ja Kiina, olivat koko ajan tukeneet Punaisia Khmerejä, koska nämä olivat Neuvostoliiton liittolaisen, Vietnamin vihollisia (toisin kuin monet luulevat, ideologialla ei sinänsä ollut mitään merkitystä kylmän sodan aikaisissa liittolais- ja vihollisuhteissa). Tuki jatkui myös Punaisten Khmerien vallasta syöksemisen jälkeen. Nämä kykenivät Yhdysvaltojen ja Kiinan avulla sissisodankäyntiin viidakossa ja heidän pakolaishallitustaan kohdeltiin vielä vuosia Punaisten Khmerien vallastasyöksemisen jälkeen YK:ssa Kambodzhan laillisena hallituksena. Sissisota päättyi Punaisten Khmerien osalta vuonna 1991 solmittuun rauhansopimukseen. Punaisten Khmerien joukko on sen jälkeen nopeasti hunut kun, yhä useammat komentajat

ja muut jäsenet ovat loikanneet aina kulloisenkin hallituksen palvelukseen. Heinäkuussa 1997 Punaisten Khmerien rippeet järjestivät armahduksen saadakseen näytösoikeudenkäynnin 18 vuotta julkisuudelta piilossa olleelle Pol Potille ja tuomitsivat hänet elinikäiseen kotiarestiin. Vakavasti sairas Pol Pot kuoli huhtikuussa 1998. Samphanin ja Chean viidakosta tulon jälkeen punaisten Khmerien joukko koostuu tiettävästi enää yhdestä komentajasta ja noin sadasta tälle uskollisesta miehestä.

Rankaisemattomuuden kierre

Punaisten Khmerien suorittama kansanmurha kuuluu maailmanhistorian suurimpiin, mutta on siitä huolimatta vain osa Kambodzhassa sen itsenäistymisestä (vuonna 1945) lähtien jatkunutta, aina kulloistenkin vallanpitäjien ylläpitämää väkivallan historiaa. Punaiset Khmerit itse nousivat valtaan syrjäyttämällä vuonna 1970 vallan kaapanneen kenraali Lon Nolin sotilashallituksen. Kambodzhan nykyinen pääministeri Hun Sen nousi valtaan sotilas-vallankaappauksella heinäkuussa 1997. Väkivallan ja hirmuhallinnon perinne jatkuu edelleen. Sekä Amnesty International että Human Rights Watch

pitävät Kambodzhan kaikkein pahimpana ihmisoikeus-ongelmana poliittisten väkivallantekojen systemaattista tutkimatta ja rankaisematta jättämistä. Tällainen ihmisoikeusloukkaajien nauttima täydellinen immunitetti on muodostunut Kambodzhassa jo pitkäaikaiseksi perinteeksi. Ketään ei ole tuomittu Punaisten Khmerien kaudella tapahtuneista julmuuksista. Ieng Sary, entinen Pol Potin varamies ja pahamaineisen Tuol Slengin vankilan pääkikuttaja, armahdettiin vuonna 1996 ja johtaa nyt kannattavaa metsäteollisuusyhtiötä Länsi-Kambodzhassa. Samphan ja Chea ovat lehtitietojen mukaan hakeutuneet hänen suojeleksiensa. Nykyinen Hun Senin armeijan kenraali Sam Mith johti vuonna 1978 joukkoja, jotka murhasivat tuhansia vietnamilaisia naisia ja lapsia Kambodzhan ja Vietnamin välisellä rajalla. Nimellä "teurastaja" tunnettua entistä Punaisten Khmerien sotilasta johtajaa, Ta Mokia ei ole armahdettu, mutta hänkin elää tällä hetkellä Kambodzhassa kaikessa rauhassa. Kun entistenkin vallanpitäjien kohtelu on tällaista, jokainen voinee arvata kuinka innokkaasti nykyisten vallanpitäjien ja heidän tukijoidensa ihmisoikeusloukkaukset on Kambodzhassa tutkittu. Vuoden 1993 YK:n järjestämien vaalien yhteydessä tapettiin yli sata oppositio puolueiden edustajaa

YK:n massiivisesta läsnäolosta huolimatta. Hun Senin vallankaappauksen jälkimainingeissa tapettiin kymmeniä tämän poliittisia vastustajia. Yhtäkään näistä poliittisista murhista ei ole tutkittu. Nykyinen poliittisen väkivallan aalto oli alkanut jo ennen vallankaappausta. Maaliskuussa 1997 tapahtui Kambodžan pääkaupungissa Phnom Penhissä kranaatti-isku oppositiossa olevan Sam Rainsy puolueen järjestämään rauhanomaiseen mielenosoitukseen. Kranaatti-iskussa kuoli ainakin 16 ihmistä. Iskun tekijöinä pidetään silloisen toisen pääministerin Hun Senin henkivartiokaarta. Kaikkiaan vuoden 1997 aikana Kambodžassa raportoituihin lähes sata poliittista murhaa. Tutkimatta ovat kaikki. Kuten myös kymmenen dokumentoidut kidutustapaukset. Kidutus poliisiasiloissa on laajamittaista ja jatkuva. Pidätettyjä on myös kuollut kidutukseen pidätyksaikana. Vankilaolot ovat huonot ja vangit kärsivät aliravitsemuksesta, tilanahtaudesta ja hoitamatta jäävistä taudeista.

Väkivaltashow nimeltä vaalit

Kambodžassa järjestettiin vaalit heinäkuussa 1998. Hallitseva CCP-puolue hallitsi vaalielimiä paikal-listasolta keskusvaalilautakuntaan. Puolueen hallitseva ote sekä tiedotusvälineistä että vaalien järjestelyistä teki kaikkien vaalien valvontaan osallistuneiden ihmisoikeusjärjestöjen mukaan vaalien vapauden ja puolueettomuuden kyseenalaiseksi. Cambodia Office of the High Commissioner for Human Rightsin mukaan 18 ihmistä tapettiin vaaleihin liittyvissä väkivaltaisuuksissa kahtena vaaleja edeltäneenä kuukautena. Vaaleissa oli myös otettu käyttöön uusi laskentatapa, joka suosi selvästi hallitsevaa Hun Senin CCP-puoluetta. CCP sai uuden laskentatavan avulla itselleen niukallakin

vaalivoitolla absoluuttisen enemmistön parlamenttiin. CCP sai 64 paikkaa, vallankaappauksessa syrjäytetyn prinssi Ranaddhin Funcinpec-puolue 43 paikkaa ja Sam Rainsy -puolue (SRP) 15 paikkaa.

Sadat oppositiopuolueiden aktiivit joutuivat vaalien jälkeen pakenemaan kodeistaan vaalien jälkeisinä päivinä "väärin äänestäneisiin" sekä vaalien epäselvyyksiin huomiota kiinnittäneisiin vaalitarkkailijoihin kohdistettujen kostotoimien seurauksena. Kuvaan esimerkinomaisesti muutaman Human Rights Watchin dokumentoiman tapauksen.

Ang Snuolissa, Kandalissa, kuusi sotilasta hakkasi 28.7. SRP:n T-paitaa pitäneen Sam Rainsy -aktivistin, sanoen tälle "Sinähän tiedät että Sam Rainsy hävisi vaalit. Miksi siis olet vielä tässä kylässä?" 2.8. sotilaita ja poliiseja tuli hänen poissaollessaan hänen kotiinsa etsimään häntä ja syyttämään hänen äitiään hänen piilottelustaan. Tämän jälkeen mies pakeni setänsä luo toiseen maakuntaan.

Kirivongissa, Takeossa, ammuttiin 27.7. SRP:n vaalitarkkailijaa tämän lähdettyä ääntenlaskupisteestä. Ampumisen uhri oli äänestys- ja ääntenlaskuprosessin aikana tehnyt useita valituksia väärinkäytöksistä ja kyläpäällikkö oli sanonut hänelle: "Siinä teet liikaa vastalauseita. Ammun sinut." Hänen poistuttuaan äänestyspaikalta kaksi miestä lähti seuraamaan häntä moottoripyörällä, ampuen häntä AK47:llä, osumatta kuitenkaan. SRP aktivisti pakeni tapauksen jälkeen toiseen maakuntaan.

Chikrengissa, Siem Reapissa, useita valituksia vaaliviranomaisille esittänyt SRP:n aktivisti joutui äänestyspaikalla turvallisuusmiesten uhkailun kohteeksi. "Haluatko kuolla?" häneltä kysyttiin. Myöhemmin samana päivänä kymmenen AK47:illä aseis-tautunutta

poliisia meni hänen kotiinsa, ampuen ilmaan ja sanoen hänen vaimolleen "Onko miehesi juossut Sam Rainsyn luo (puolueen päämajaan Phnom Penhissä)? Käske hänen pysyä siellä. Jos hän tulee takaisin, me ammumme hänet"

Parm Rossa, Prey Vengissa, Funinpeciin kuuluvan kyläpäällikön taloa piiritti kolme aseistautunutta miestä heinäkuun 27:n ja 28:n päivän jälkeisinä öinä. Hänen katukauppianaan toimiva vaimonsa kuoli työskennellessään kolmen poliisin sanovan, että heillä oli "suunnitelma" hänen miehensä varalle. Tämän kuultuaan hänen miehensä päätti paeta kylästä.

Ihmisoikeustyöntekijät kohteena

Valtion tukahdutusvoimat jatkuvat Kambodžassa edelleen. 21.12. pidettiin kaksi kambodžalaisen ihmisoikeusjärjestö Licadhon työntekijää Sihanoukvillella. Sadat opiskelijat, katukauppiat ja telakkatyöläiset olivat osoittaneet Si-hanoukvillella mieltään 20. Ja 21.12. kaupungin lähettyville perus-tettavaa Taiwanista laivattavien ongelmajätteiden kaatopaikkaa varten. Osa mielenosoituksista kehittyi mellakoiksi, joiden aikana väkijoukko hävitti kaatopaikan tulosta vastuullisena pitämiensä paikallis-viranomaisten koteja ja toimistoja. Kahden ihmisoikeusaktivistin pidätyksen synnä oli se että he olivat työnsä puolesta tarkkailleet mielenosoituksia ja auttaneet ihmisiä tekemään viranomaisille kirjallisia valituksia kaatopaikka-asiasta. Tämän vuoksi heitä syytettiin "ryöstöstä", "vahingontosta" ja "mielenosoituksen osallistumisesta". Kuulusteltuaan miehiä tutkintotuomari tosin jätti pois viimeksimainitun syytteen. Asian Human Rights Watchin lisäksi heti jyrkän vastalauseensa ihmisoikeus-työntekijöiden pidätyksen johdosta. Ihmisoikeustyöntekijät ovat muutenkin joutuneet Kambodžassa valtion vainon kohteeksi.

Cambodian Office of the High Commissioner for Human Rightsin työntekijän kimppuun hyökättiin 2.4.98. hänen matkustaessaan YK:n tunnuksin varustetussa ajoneuvossa. Työntekijä hakattiin ja hänen pahoin-pitelijöidensä joukossa oli useita poliiseja. Sillä aikaa kun häntä hakattiin, neljä poliisia osoitteli ajoneuvon kuljettajaa aseillaan, ilmoittaen tälle että he voisivat tappaa hänet ilman että heille tapahtuisi mitään. Pahoinpitelyä edeltäneinä kuukausia olivat korkea-arvoiset Kambodžan valtion virkamiehet arvostelleet YK:n ihmisoikeusvirkaileijoiden toimintaa Kambodžassa.

Kierre ei katkaisematta

katkea

Niin kauan kun ihmisoikeusrikkoajat tietävät Kambodžassa ettei heidän tekemisiinsä tulla ikinä puuttumaan, ei hirmuhallinto lopu koskaan. Jokainen uusi hallitus jatkaa edellisen viioitamalla tiellä. Jokainen poliittisesti motivoitu murhaaja ja kiduttaja voi viitata lukemattomiin vielä häntäkin julmempain sortajiin, jotka elävät yhä yllästä ja turvattua elämää. Jokainen tuleva vallanpitäjä oppii jo pienestä pitäen, että näin asiat on aina hoidettu ja tullaan aina hoitamaan. Pol Pot vaikutti viimeisessä antamassaan haastattelussa tunnetusti aidosti hämmästyneeltä, kun häneltä kysyttiin katuiko hän mitään tekojaan.

Samphanin ja Cheanin tuomitseminen heidän rikoksistaan ihmiskuntaa kohtaan olisi parhaimmillaankin vain vaatimaton alku pitkällä tiellä. Mutta jos ei edes tällaisia joukkomurhaajia panna tilille teoistaan, käy jo pelkkä alkuun pääsykin mahdottomaksi. Ja mikäli Samphan ja Chean todella saadaan tuomituiksi, eikä tuomioita vesitetä, täytyy varmistaa että kyseessä on todellakin alku Kam-bodžaa vaivaavan väkivallan kierteen purkamisessa, eikä pelkkä kosmeettinen toimenpide sen jatkuvuuden turvaamiseksi. Maailmassa on monta vaikutusvaltaista hallitusta, joille sopisi oikein hyvin, että Kambodžan tapahtumista vaietaisiin, erityisesti Punaisten Khmerien valtakauden tapahtumista. Siksi on tärkeää että ruohonjuuritasolla pidetään mahdollisimman paljon ääntä kaikista ihmisoikeusloukkauksista kaikkialla maailmassa.

Jarkko Saipio

JOUKKOTUHOASEET UUDESSA MAAIL-

Osuvasti natsikenraali Rommelin mukaan nimetty Operaatio Aavik-kokettu, USA:n ja Iso-Britannian hyökkäys Irakiin, kesti vain muutaman päivän. Koko operaation ajan sen tavoitteista ja saavutuksista tulvi korviimme ristiriitaisia tietoja eri medioiden välityksellä. USA:n ja Britannian johtajien lausunnot menivät paikkapaikoin ristiin, mutta iskuilla väitettiin ainakin Yhdysvalloissa olevan "kansan enemmistön tuki takanaan." Suomessa presidentti ja pääministeri valittelivat väkivallan käyttöä, mutta samalla iskuille annettiin hiljainen hyväksyntä, väijäämättömänä toimintana maata vastaan, joka jatkuvasti "nis-koittelee YK:n turvallisuusneuvoston päätöksiä vastaan."

Pääministeri Lipponen oikeutti hyökkäyksen toteamalla, että Irak on käyttänyt joukkotuhoukseita omia ja muiden maiden kansalaisia vastaan. Irakin johtaja Saddam Hussein suoritti suurimmat rikoksensa ollessaan vielä Yhdysvaltain liittolainen ja länsimaissa suosittu kauppakumppani. Saddamin hyökättyä kurdeja vastaan (Halabja, maaliskuu 1988) ei vaadittu aseellista hyökkäystä Irakiin, vaan lisättiin tukea Saddamille. Yhdysvallat ja Iso-Britannia jatkoivat joukkotuhoukseihin soveltuviin biologisten materiaalien vientiä Irakiin ainakin marraskuuhun 1989 asti. Ilmeisesti olemme unohtaneet mainita, että USA on toimittanut jouk-

kotuhoukseita myös Turkkiin, Israeliin ja Indonesiaan, jotka kaikki ovat käyttäneet aseteknologiaa siviiliväestöä vastaan. Luomalla vilkai-sun historiaan, voimme todeta että Yhdysvallat on käyttänyt joukkotuhoukseita useammin kuin yksikään muu valtio maailmassa. Emme voi puhua Irakin vastaisesta kauppa-saarrosta joukkotuhoukseena sanan perinteisessä merkityksessä, mutta sitä se kuitenkin on. YK:n mukaan yli miljoona siviiliä on kuollut pakotteiden seurauksena.

Presidentti Clinton esitti Irakin vastaisen toiminnan pitkän tähtäimen tavoitteeksi Saddam Husseinin saamisen pois vallasta. Ilmaisukujen tarkoitus olikin ilmeisesti aiheuttaa tuhoja Irakin asevoimissa, ja tuhota joukkotuhoukseita. Pentagonin totesi helmikuussa 1998, että kemiallisten aseiden tuhoaminen ilmaiskuilla on lähes mahdotonta. Ilmaiskuuilla saatiin aikaan merkittäviä tuhoja siviiliväestön keskuudessa, mutta tämä ei ole estänyt ylistyssanoja onnistuneesta sotaoperaatiosta. Britit totesivat, että siviiliuhreja syntyy, kun Irakin omat ilmatorjunta-ammukset osuvat maahan (tässä vaiheessa Irakin ilmatorjunta oli uutislähteiden mukaan jo pitkälle lamaanutettu). Joitakin tunteja myöhemmin USA:n puolustusministeri William Cohen sanoi, että pommitusten tarkoituksena on ollut myös tuhota siviiliobjekteja, osumat eivät siis olleet pelkkiä harhalaukauksia.

Valitettavasti Yhdysvallat ja Britannia ovat tuhonneet suurimman osan toiveista Irakin demokraattisen kehityksen suhteen. Saimme kaikessa hiljaisuudessa seurata, kuinka Irakin eliittijoukot teurastivat kapinoivat irakilaiset Kuwaitista vetäytymisen jälkeen maaliskuussa 1991. Irakin maanpaossa toimiva oppositio on laatinut vaihtoehtoisen ohjelman uuden hallituksen luomiseksi Irakiin. Emme saa tietää kuinka realistinen tuo ohjelma on, sillä Clinton on järkkymättömästi päättänyt jatkaa Bushin hallituksen aikaista politiikka, jonka tavoitteena on pitää Irakin johdossa sotilasjunta, mieluiten ilman Saddamia.

Presidentti Ahtisaaren mukaan voimankäyttö on auttamatta välttämätöntä maata vastaan, joka jatkuvasti uhmaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöksiä. Asian kääntöpuoli on valitettavan ilmeinen: Yhdysvaltojen toiminta ilman YK:n turvallisuusneuvoston hyväksyntää murentaa pohjaa koko kansainvälisen yhteisön roolilta kriisien sovittelijana ja rauhan turvaajana. Mikäli yksittäinen valtio saa päättää sotatoimista, ei voida enää juurikaan luottaa kansainvälisten sopimusten sitovuuteen.

Irakin kansa ei ole vihollisemme. He ovat kärsineet tarpeeksi - kärsimystä on tuottanut Yhdysvaltojen hallituksen lisäksi oman maan hallitus. Sota

ei ole tarpeeksi vähentänyt Saddamin asevarastoja eikä sen avulla häntä ole syösty vallasta. Irakin vastaisesta sodasta hyötyvät vain asevalmistajat ja arabischeikit, jotka korjaavat voitot kansainvälisillä öljymarkkinoilla niin kauan kuin Irakin öljy on pois markkinoilta. Uudessa maailmanjärjestyksessä termi "joukkotuhoukseet" on menettänyt merkityksensä, kun maa joka on käyttänyt kyseisiä aseita useammin kuin kukaan muu, käyttää termiä oikeuttaakseen tolkkuttoman siviiliväestöön kohdistuvan hyökkäyksen.

Yhdysvallat ja Iso-Britannia pitävät 18 miljoonaa irakilaista Saddam Husseinin panttivankina Irakissa. Sen sijaan että hiljaa hyväksyimme "terroristivaltioiden" toiminnan, tarvitaan kansainvälistä laajan skaalan painostusta Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian mielivaltaista toimintaa vastaan.

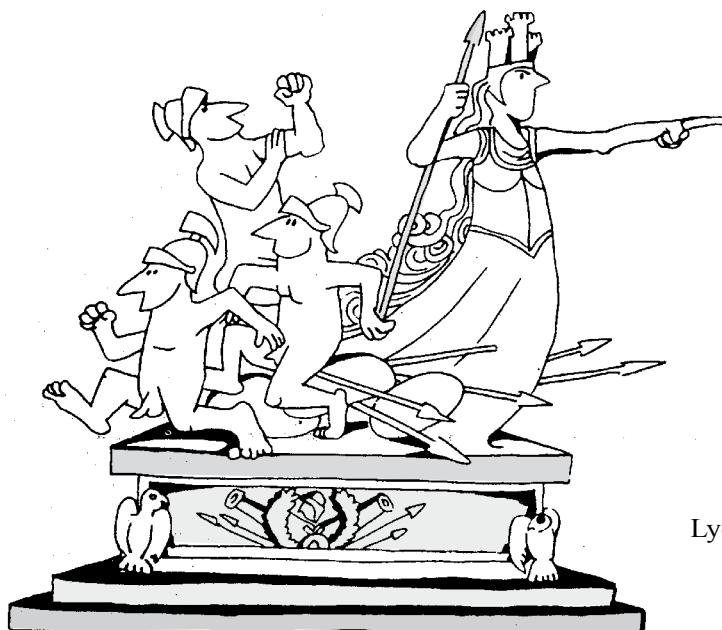
Kale Gustafsson

PRO PATRIA

Katse lävistää minut
Kaikki arvomerkit
Saavat voimaan pahoin
Tyynen ilmeen takana
Asuu kuolema kuolematon
Ja minä vaikenen

Hän tarjoaa kahletta
Yhteiskunnan vaadetta
En kykene, en kykene
Moni hauras kasvi
Ikeen alla taipuu
Hiljaa lakastuu

Kirkkaanvärinen lippuni
Kohoa salkoon
Sitä tuuli huojuttaa
Mutta kukaan ei voi ryöstää
Kätettyä aarretta
Sisusta suljettua, suurta

KUOLEMAN KONE

Kokoan kiväärini
Näytän hampaani
Ja heidän päälleen tulta syöksen

Sitä kivääriä
Jonka he antavat
En tule koskaan kantamaan

En koneeksi muutu
Konemaailmassakaan
Löyn oven kiinni ja kuljen vapauteen

©1998 Juha Marttunen

teollisuus- ja palveluspaikka, johon etsitään aina
 uutta sivaria, koska kukaan ei ole viihtynyt siellä paria päivää
 laempaa - kilju kotitekoinen alkoholiuoma, taloudellisista syistä
 sivari on ollut kukaan, josta ei ole mitään tietoa, josta ei ole
 maan - kilju kotitekoinen alkoholiuoma, taloudellisista syistä
 asiallisen hyvin ja on reilu työkaverille. Käytännössä tämä
 uskin on mahdollista, näitä meillä ruotsinkielisessä Suomessa,
 nissä alla können alla ottaa - kilju kotitekoinen alkoholiuoma, taloudellisista syistä
 manageri lauloi rap-muusikkokansain - kilju kotitekoinen alkoholiuoma, taloudellisista syistä
 odottaa <http://www.geocities.com/Athens/8308/sivafolk.html> sessa
 - parisuhdepatologi sivareille ja Sunnuntaivekkarin katsojille
 työkseen luennoiva miekkonen nimeltä Vakkuri, joka ylistää
 tyttäriensä terveen promiskuöösiä seksielämää ja kehuu tuntevan-
 sa Joel Hallikaisen henkilökohtaisesti - nimittää tätä "Jokeksi".

SUURENMOINEN MIES

Minä olen jumala
 En tarvitse uskontoja
 Minä käskynhaltija
 Aste asteelta etenen

Pian pääsen toistamaan
 Isiemme virheet
 Olen toiminnan mies
 Ajattelu on humpuukia

Pääsen vieraille maille
 Hauskaa pitämään
 Työnnymme teinityttöseen
 Yhteishenki on verraton

Kotipihaan ylpeänä kurvaan
 Uudella autollani
 Isä ottaa vastaan
 Kuin suuren sankarin

Lapsilleni kerron
 Väritettyjä tarinoita
 Laulamme tuttuja lauluja
 Takkatulen loisteessa

Kun painan pääni
 Tyynyyn viimeisen kerran
 Hymyilen ja tiedän:
 On tapahtunut tahto herran

Mutta minkä herran?

©1998 Juha Marttunen

KAURAPUURO
 anarkistinen kulttuurilehti

myyt #15
 ulkona!

60 sivua asiaa!
 Postimaksuineen
 vain 15 markkaa!

- Yksi näkökulma anarkisminä
- Kulttuuri, valta ja ideologia
- Toni Legrin haastattelu
- Kansainväliset sivubiisitit
- Turkkilaisen anarkistin haastattelu
- Naisten vastarintaa Chiapasissa
- Anarkistiepiskeljoiden julistus
- Ghumbawamba -haastattelu

Lisäksi keskustelua, uutisia,
 arvioita, runoja jne.

KAURAPUURO
 PL 367, 40101 Jyväskylä
 s-posti: kaurapuur@hotmail.com
 URL: www.jyu.fi/~jimisi/kp.htm

HIHAMERKIT

5 mk + postikulut
 65 Center - PL 1 - 65200 Vaasa

"LATAA JA VARMISTA"

Seksivalistusta puolustusvoimain ta-

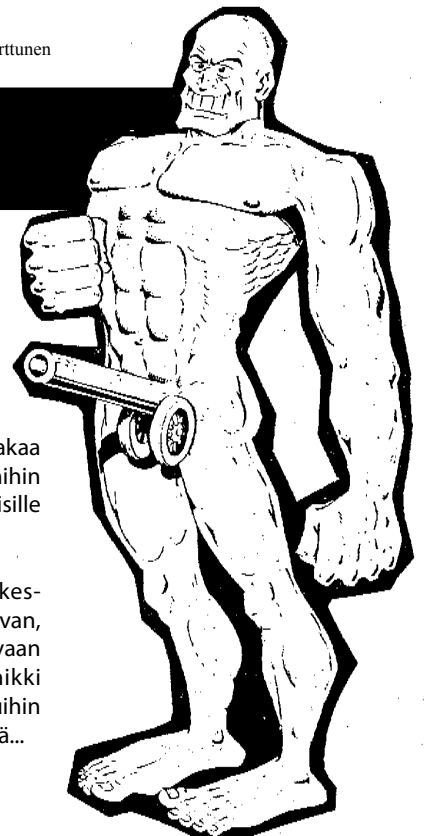
Suomen armeija jakoi kaikille varusmiehille joulun alla avaimenperän, jossa luki "Lataa ja varmista" ja jonka sisältä löytyi kortsu. Pääesikunnan tiedotteen mukaan "tempaus kuuluu osana toissavuonna aloitettuun turvallisuuskampanjaan. Kondomien jakaminen on myös yksi tapa antaa varusmiehille seksikasvatusta. Kondomien ohella turvallisuuskampanjaan kuuluu turvaseksiä koskevan informaation jakaminen ja opastus varuskunnissa."

Käytännön toteutus onkin sitten tuttuun tapaan jotain aivan muuta. Soitimme muutamalle intistä juuri pois pääselle nuorukaiselle, ja ainakin heidän kokemuksiansa mukaan kampanja oli melko erilainen.

"Varusmieskirjuri tuli tupaan pahvilaatikon kanssa ja sanoi 'ku lähete ottakaa tosta'. Ainoa seksivalistus koko 6 kuukauden aikana oli kappareiden so-

tiset ja irstaat jutut." Eli ottakaa tosta, kyllähän te tiedätte mihin ne on tarkoitettu ja mitä naisille tehdään.

Armeijan seksivalistuksen keskeinen sisältö näyttääkin olevan, että kunhan varusmiehellä vaan on kortsu päällään, niin kaikki kaksijalkaiset kanasta tikapuihin on vapaata riistaa. Säälittävä...

Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta

Kirja sisältää viisi artikkelia väkivallattomasta vastarinnasta. Tarkoitus ei ole tarjota mitään yleiskatsausta aiheeseen, vaan sen sijaan valottaa esimerkkien avulla erilaisten ympäristöjen ja tilanteiden kirjoja, joissa väkivallattoman vastarinnan lukuisilla menetelmillä näyttäisi olevan sijansa - ja ehkä myös missä niillä ei näyttäisi olevan. 60 sivua - 1998 - toim. Kaj Raninen - 30 mk

Postikortit

Mielipidevangin opas

Kattava tietopaketti totaalikieltäytymisestä, sekä oheisvastarinnan eri muodoista. 28 sivua - 1998 - 5 mk

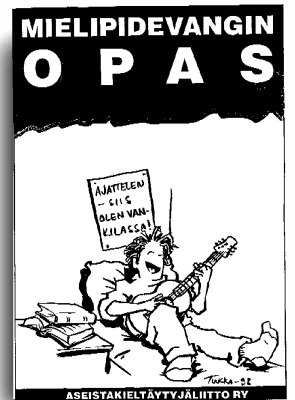
Nuoriso ja asevelvollisuus

Kansainvälinen Rauhantoimisto (IPB) ja Sodanvastustajien Kansainvälinen Internationaali (WRI) järjestivät yhteistyössä Suomen Rahanliiton sekä Aseistakieltäytyjäliiton kanssa 29.11.-1.12.1985 kansainvälisen symposiumin "Nuoriso ja asevelvollisuus". Kirja sisältää symposiumissa pidetyt esitelmät. 288 sivua - 1988 - toim. Jouko Väänänen, Kimmo Kiljunen - 20 mk

Aseistakieltäytyjän maailma

Mitä on pasifismi? Onko väkivalta välttämätöntä? Miksi ja miten kieltäytyä väkivallasta? Mihin sotaan Suomi varautuu? Onko aseettomuus avuttomuutta?... 200 sivua - 1989 - Juha Tuomikoski - 20 mk

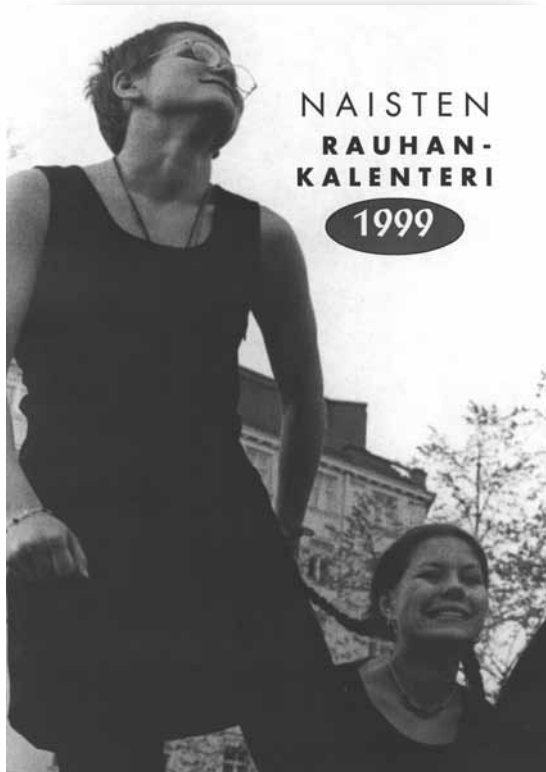
Kaikki miehet aseisiin!?

Puheenvuoroja siviilipalveluksesta ja aseistakieltäytymisestä. 100 sivua - 1985 - toim. Tapani Kaakkuriniemi, Jukka Kanerva - 20 mk

Kurikomppanian kirkonkellot

Toisenlainen tarina sodasta. Kirja seuraa aseistakieltäytyjien matkaa Suomenlinnasta, Pelson soille... 240 sivua - 1996 - Uolevi Aho - 75 mk

NAISTEN
RAUHAN-
KALENTERI
1999

NAISTEN RAUHANKALEN-
TERI 1999

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO
RY
Rauhanasema, Veturitori 3,

JÄÄHYVÄISET ASEILLE

2

- "Alakulttuurin kusipää" - Baschbashuk - Contrast -
- Endstand - Freak-Ed - Juggling Jugulars -
- Manifesto Jukebox - Punk Lurex OK -
- Sharpeville - Wasted -

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY
Neljännesvuosisata antimilitaristista toimintaa

JÄSENMAK-

Kuten aina AKL:n jäsenilleen lähettämässä postissa, tämän lehden osoitetarrassa on mainittu päivämäärä, jolloin olet jäsenrekisterimme mukaan viimeksi maksanut jäsenmaksun. Mikäli tuosta päivästä on kulunut n. vuoden verran tai enemmän, olisimme hyvin kiitollisia uudesta suorituksesta lähiaikoina... Jäsenmaksut kun ovat toiminnan ylläpitämisen

Jäsenmaksut vuoden 1999 aikana ovat entiset:

- alennettu jäsenmaksu 30 mk
- perusjäsenmaksu 60 mk
- tukijäsenmaksu väh. 100 mk

Alennetun maksun voivat maksaa palveluksessa olevat sivarit, totaalit joiden oikeusprosessi on kesken ja kaikki maksuvuonna 22 v. tai vähemmän täyttävät - tänä vuonna siis 1977 tai sen jälkeen syntyneet.

Jotkut ovat maksaneet tämän vuoden jäsenmaksunsa ennakoon, muutamat jopa useamman vuoden, mistä esitämme tietysti kiitoksemme. Mikäli osoitetarrassa oleva päivämäärä on mielestäsi väärä, ota toki yhteyttä niin asia korjataan.

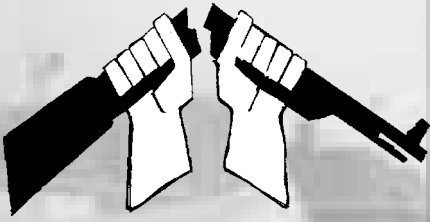
AKL:n pankkiyhteys on LEONIA 800 017 - 750 541. Osoitteenmuutokset ja uusien jäsenten osoitteet on varminta ilmoittaa suoraan liiton keskustoimistolle.

SIVARI & TOTAALI

RAUHANASEMA, VETURITORI 3, 00520

www.aseistakieltaytyja-

Pyydetään palauttamaan,
mikäli vastaanottajaa ei tavoiteta

Aseistakieltäytyjäliitto ry

Rauhanasema - Veturitori 3, 00520 HELSINKI

puh. (09) 140 427, faksi (09) 147 297

akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi, www.aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Etelä-Karjala
Alistumattomuusryhmä
PL 304
53101 LAPPEENRANTA
akl.lpr@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Hämeenlinna
PL 31
13101 HÄMEENLINNA
akl.hml@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Jyväskylä
PL 367
40101 JYVÄSKYLÄ
akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Oulu
PL 103
90501 OULU
akl.oulu@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Rovaniemi
PL 72
96101 ROVANIEMI
akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Tampere
c/o Tampereen maailmankauppa
Näsilinnankatu 23
33210 TAMPERE
akl.tre@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Turku
Jokikatu 2-6
20500 TURKU
puh. (02) 233 2493
akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Vaasa
PL 1
65201 VAASA
akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL:n sähköpostilista
akl-lista@kaapeli.fi
listalle liitytään lähettämällä viesti:
subscribe akl-lista osoiteeseen majordomo@
kaapeli.fi

JÄÄHYVÄISET ASEILLE 2 LEVYNJULKAISUKEIKKA

ENDSTAND PUNK LUREX OK MANIFESTO JUKEBOX

25.2.99 - SEMIFINAL - HELSINKI

Sisään 20 mk - K18